

OPINNOISTA TUKEA YRITTÄJYYTEEN

Anna-Maija Torniainen (toim.)

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Anna-Maija Torniainen (toim.)

OPINNOISTA TUKEA YRITTÄJYYTEEN

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

XAMK KEHITTÄÄ 83

KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU
MIKKELI 2019

© Tekijät ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kannen kuva: Pixabay

Taitto- ja paino: Grano Oy

ISBN: 978-952-344-186-6 (nid.)

ISBN: 978-952-344-185-9 (PDF)

ISSN: 2489-2467 (nid.)

ISSN 2489-3102 (verkkójulkaisu)

julkaisut@xamk.fi

LUKIJALLE

Yrittäjyyden kehittäminen korkeakoulussa on paljon esillä oleva teema. Yleisesti koko yhteiskunnassa yrittäjyyttä korostetaan jatkuvasti enemmän. Vaatimus yrittäjyyden lisäämisestä muuttuvassa ammattikorkeakoulutuksessa tuo uusia mahdollisuuksia, mutta lisää myös haasteita. Opetuksen monimuotoisuus ja riippumattomuus ajasta ja paikasta edellyttävät uudenlaisia toteutustapoja yrittäjyyden opetukseen. Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hankkeessa on kehitetty uusia malleja yrittäjyyden edistämiseen ammattikorkeakoulussa. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun hallinnoiman hankkeen (1.5.2017–31.8.2019) keskiössä ovat yrittäjyyteen kannustaminen, innostaminen ja opiskelijoiden tukeminen yrittäjyyden alkutaipaleella. Hanketta rahoittaa Etelä-Savon ELY-keskus Euroopan sosiaalirahastosta.

Julkaisun artikkeleissa avataan malleja, joita on kokeiltu ja kehitetty yrittäjyyden edistämiseksi Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hankkeessa. Julkaisun ensimmäisen osan ”Esimerkkejä opiskelijayrittäjyyden kehittämisestä korkeakoulussa” avaa Anne Gustafsson-Pesosen artikkeli, joka esittelee kansainvälistä yrittäjyysviikkoa. Global Entrepreneurship Week (GEW) on vuosittain toteutettava maailmanlaajuinen tapahtuma, joka tukee ja innostaa yrittäjyyteen. Seuraavaksi Marjaana Roposen artikkelissa kuvataan NY Start Up -opintojakson toteutusta opettajan näkökulmasta. Artikkelissa tuodaan myös esille opiskelijoiden näkemyksiä yrittäjyysvalmiuksien kehittymiseen liittyen. Maisa Kantanen puolestaan esittelee artikkelissaan Oma osaaminen euroiksi -opintojakson kevään 2019 toteutusta ja palautetta, jota voidaan hyödyntää tulevaisuuden yrittäjyysvalmennuksia suunniteltaessa.

Julkaisun toisessa osassa tutustutaan selvityksiin ja niiden tuloksiin opiskelijayrittäjyyden kehittämiseksi. Julkaisun toisen osan ”Opiskelijoiden yrittäjyysasenteet, toiveet ja kehittyminen” aloittaa Marja-Liisa Kakkosen artikkeli, jossa kuvataan opiskelijoiden yrittäjyysasenteiden kehittymistä vuosina 2017–2018. Seuraavassa artikkelissaan Kakkonen avaa liiketalouden opiskelijoiden geneeristen yrittäjyyskompetenssien kehittymistä vuosina 2018–2019. Kolmas artikkeli keskittyy liiketalouden opiskelijoiden liiketoiminta- ja yrittäjyyskompetenssien kehittymiseen. Viimeiseksi Anna-Maija Torniaisen artikkelissa avataan yrittäjyyden kehittämissuosituksia (Arene 2018; Karvi 2018) sekä Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hankkeessa toteutetun opiskelijayrittäjyys selvityksen tuloksia. Selvityksen tarkoituksena on ollut kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia ja toiveita opiskelijayrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Etelä-Savon koulutuksissa.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) tekemän yrittäjyysarvioinnin (2018) mukaan yrittäjyystoiminnan seuraamiseen ja arviointiin tulee kiinnittää huomiota. Tällä julkaisulla pyrimmekin tuomaan esiin onnistuneita toteutuksia sekä selvitysten tuloksia yrittäjyystoiminnan kehittämiseksi edelleen.

Anna-Maija Torniaisen, projektipäällikkö
Mikkeli 28.6.2019

KIRJOITTAJAT

ANNE GUSTAFSSON-PESONEN, johtaja, YTM

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

MARJA-LIISA KAKKONEN, kansainvälisten asioiden päällikkö, KT, KTT

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

MAISA KANTANEN, projektipäällikkö, KTM

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

MARJAANA ROPONEN, yrittäjyyden ja kaupallistamisen lehtori, KTM

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

ANNA-MAIJA TORNIAINEN, projektipäällikkö, BBA

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

SISÄLTÖ

LUKIJALLE.....3

KIRJOITTAJAT 4

OSA 1.

ESIMERKKEJÄ OPISKELIJAYRITTÄJYYDEN KEHITTÄMISESTÄ KORKEAKOULUSSA

YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN OSANA KORKEA-ASTEEN
OPINTOJA – CASE GEW 2018..... 8

NY START UP 2018–2019 JA OPISKELIJOIDEN
YRITTÄJYYSVALMIUKSIEN KEHITTYMINEN23

OMA OSAAMINEN EUROIKSI31

OSA 2.

OPISKELIJOIDEN YRITTÄJYYTÄMISEN, TOIVEET JA KEHITTYMINEN

OPISKELIJOIDEN YRITTÄJYYTÄMISEN
KEHITTYMINEN 2017–2018 40

LIIKETALouden OPISKELIJOIDEN GENEERISTEN
YRITTÄJYYSKOMPETENSSEN KEHITTYMINEN 2018–2019.....47

LIIKETALouden OPISKELIJOIDEN LIIKETOIMINTA-
JA YRITTÄJYYSKOMPETENSSEN KEHITTYMINEN.....57

OPISKELIJAYRITTÄJYYDEN KEHITTÄMINEN KORKEAKOULUSSA67

OSA 1.

ESIMERKKEJÄ OPISKELIJA- YRITTÄJYYDEN KEHITTÄMISESTÄ KORKEAKOULUSSA

YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN OSANA KORKEA-ASTEEN OPINTOJA – CASE GEW 2018

Anne Gustafsson-Pesonen

Yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan tukeminen on nostettu yhdeksi monista korkeasteen tehtävistä. OKM antaa linjauksia korkeasteelle seuraavasti: 1. Korkeakouluilla on valmiudet ja toimintamallit, joiden avulla ne tukevat ja ohjaavat yrittäjyydestä kiinnostuneita opiskelijoita, ja 2. Korkeakoulussa kannustetaan opiskelijat tutkimuslähtöisten innovaatioiden ja startup-toiminnan pariin. (Koulutuksen yrittäjyyslinjaukset 2017.)

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa tuotetaan yrittäjyyden verkko- ja monimuoto-opetusta, toteutetaan erilaisia yrittäjyyden innostustapahtumia ja tehdään yrittäjyystutkimusta. Laaja-alaisia ja monisyisiä yrittäjyyteen innostamisen ja tukemisen menetelmiä on runsaasti. Yksi niistä on Global Entrepreneurship Week (GEW), kansainvälinen yrittäjyysviikko, jota vietetään viikolla 47 marraskuussa. Se on ympäri maailmaa vuosittain toteutettava yrittäjyyden tukemisen tai innostamisen tapahtumaviikko, jossa Suomi on mukana. Yhden viikon aikana marraskuussa tuhannet tapahtumat ja kilpailut innoittavat miljoonia ihmisiä yrittäjyyteen liittyviin toimiin jopa 170 maassa. Global Entrepreneurship Network -verkostossa on yli 15 000 kumppaniorganisaatiota. (Gen Global s.a.)

Vuoden 2018 pääteemana GEW-viikolla Suomessa oli laaja-alainen yrittäjyyteen innostaminen, yrittäjänä oppiminen ja yrittäjyyskasvatus. Pääkoordinaattorina toimi Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Pienyrityskeskus ja kansallisina pääyhteistyökumppaneina Suomen Yrittäjät ry ja valtakunnallinen YES-verkosto ry.

LAAJA-ALAINEN YRITTÄJYYSKÄSITE KOULUKONTEKSTISSA

Yrittäjyyspedagogiikka on puhuttanut kauan, ja sitä on alettu tutkia enenevässä määrin 1990 puolivälistä alkaen (Gibb 1993; Young & Sexton 1997; Deakins & Freel 1998). Tutkimuskohde on kiinnostanut laajasti useita tutkijoita 2000-luvulla (Rae & Carswell 2001; Rae 2000; Rae 2004a; Rae 2004b; Rae 2005; Politis 2005; Harrison & Leitch 2005; Diensberg 2008; Gibb 2005a; Gibb 2005b; Gibb 2006; Gibb 2010; Hytti & O’Gorman 2004; Hägg 2011; Hägg & Kurczewska 2016; Kyrö ym. 2011; Fayolle 2007; Kyrö 2005; Arpiainen 2019; Lackeus 2014; Lackeus 2015; Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012a, Gustafsson-Pesonen &

Remes 2012b). Tutkimusten mukaan ihmisen tulee olla keskiössä yrittäjyyden prosessien ymmärryksessä (Rae & Carswell 2001). Lukuisien tutkijoiden mielestä yksilöllisyyden ja yksilön kasvun tukeminen on parasta yrittäjyyspedagogiikkaa, koska pedagogiikan keskiöön nousee itsenäisen, omaehtoisen työskentelytavan oppiminen, itseohjautuvuus ja itseluottamus (Gibb 2005a; Gibb 2005b; Gibb 2006; Gibb 2010; Diensberg 2008; Fayolle 2013; Arpiainen 2019; Lackeus 2014; Lackeus 2015).

Tutkijat kannustavat unohtamaan perinteisen luokkahuoneopetuksen, mutta suosittelevat kuitenkin toisilta ja virheistä oppimista sekä tekemällä ja yrityksiltä oppimista. Yritysten kanssa oppiminen on nostettu yrittäjyyspedagogisena menetelmänä keskiöön (Diensberg 2008). Tutkijat (Gibb 2005a; Gibb 2005b; Gibb 2006; Gibb 2010; Fayolle 2007; Fayolle 2013; Arpiainen 2019; Lackeus 2014; Lackeus 2015) alleviivaavat, että yrittäjyyteen oppiminen mahdollistuu yrittäjyyteen, yrittäjäksi ja yrittäjänä oppimisen kautta: learning for, learning about ja learning through.

Yrittäjyyspedagogiikka on tekemällä, ei kuuntelemalla oppimista. On tärkeää mahdollistaa kokemuksellinen oppiminen ja tiimityöskentely. Useat tutkijat toistavat samaa, nostavat yrittäjämäisyyteen kannustavien ympäristöjen merkityksen korkealle (Kyrö 2005; Gibb 2010; Hytti & O’Gorman 2004; Lackeus 2014; Lackeus 2015; Seikkula-Leino ym. 2010) ja korostavat, että opetuksen tulisi mahdollistaa ympäristöjä, joissa oppijat voivat kokea, nähdä, kommunikoida ja oppia organisoimaan; tekemään asioita konkreettisesti yritysten ja yrittäjien kanssa. Yrittäjyyteen tukemisen tulisi koulukontekstissa mahdollistaa urasuunnittelun, yrittäjämäisen työskentelyn ja yrittäjyysaktiviteettien mahdollistamisen (Steyaert & Katz 2006; Gibb 2010; Hytti & O’Gorman 2004; Hägg 2011; Hägg & Kurczewska 2016; Kyrö ym. 2011; Fayolle 2007; Kyrö 2005; Arpiainen 2019; Lackeus 2014; Lackeus 2015).

Yrittäjyyteen oppiminen tulisi olla oppijan aktiiviseen rooliin kannustavaa, ja opettajuuden tulisi olla valmentavaa (Gibb 2005a; Gibb 2010; Fayolle 2007; Fayolle 2013; Arpiainen 2019; Lackeus 2014; Lackeus 2015; Hägg 2011; Hägg & Kurczewska 2016; Seikkula-Leino 2007; Kyrö ym. 2011). Erilaiset yhteisöllisyyttä, ongelmanratkaisua, virheistä oppimista ja luovuutta vaativat menetelmät ovat suositeltavia. Viimeaikaiset tutkimukset vahvistavat, että mahdollisuuksien havaitseminen, virheistä oppiminen, riskinottaminen, tekemällä oppiminen, palautteen antaminen ja ottaminen, ideoiden lainaaminen, ratkaisujen vertailu, keskustelut kollegoiden kanssa, henkilökohtainen interventointi, paineen alla työskentely ja perinteisestä luokkahuoneopetuksesta yrityksiin siirtyminen ovat yrittäjyyteen ohjaavia menetelmiä (Srivastava & Thomas 2017; Arpiainen 2019; Fayolle 2013; Lackeus 2014; Lackeus 2015; Hägg 2011; Hägg & Kurczewska 2016; Kyrö ym. 2008; Kyrö ym. 2011). Viime aikoinakin on korostetun vahvasti nostettu esille, että yrittäjyys koulukontekstissa ei ole pelkästään oman yrityksen perustamista, vaan se on erityisesti luovuutta, innovaatioita ja laaja-alaisen yrittäjyyden näkemyksen kasvua ja toimintaa osana ympäröivää yhteiskuntaa (Volkman & Audretsch 2017).

Eräs potentiaalinen viitekehys yrittäjyyden laaja-alaisen ymmärryksen lisäämiseen koulukontekstissa on Alain Gibbin malli: Entrepreneurial behaviours, attributes and skill = BAS (Gibb 2005a; Gibb 2005b). Sitä suosittelevat useat tutkijat yrittäjyyden laaja-alaisen ymmärryksen lisäämiseksi (Klapper & Farber 2016; Fayolle & Klandt 2006a; Fayolle ym. 2006b; Fayolle 2007; Fayolle & Gailly 2008; Kyrö 2005; Kyrö ym. 2008; Diensberg 2008; Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012a; Gustafsson-Pesonen 2018; Arpiainen 2019), koska se sisältää keskeisesti kolme laaja-alaista näkökulmaa yrittäjäksi lähtemiseen tai toisen palveluksessa yrittäjämäisesti toimimiseen.

Entrepreneurial Behaviours (B) voidaan kuvata tarkoittavan yrittäjämäistä käyttäytymistä. Sen voidaan, kyseisen viitekehysten mukaan, sanoa tarkoittavan mahdollisuuksien havaitsemista, aloitteellisuutta saada asiat tapahtumaan, ongelmanratkaisua luovasti, itsenäistä johtamista, vastuunottamista ja omistajuutta, asioiden tunnistamista, verkostoitumistaitoja ja itsenäisyyttä sekä asioiden linkittämistä luovasti toisiinsa. Entrepreneurial Attributes (A) voidaan ymmärtää tarkoittavan yrittäjämäisyyden määreitä. Tämän voi ymmärtää sisältävän tavoitteellisuuden, kunnianhimon, itseohjautuvuuden ja itseluottamuksen, sinnikkyyden, korkean sisäisen autonomian, tekemiseen suuntautumisen, ahkeruuden, päättäväisyyden ja sinnikkyyden. Entrepreneurial Skill (S) tarkoittaa yrittäjämäisiä taitoja. Nämä voidaan avata laajemmin kuvaamaan luovaa ongelmanratkaisun taitoa, taivuttelua, myyntitaitoa, ehdottamisen taitoa, liiketoiminnan, hankkeiden tai tilanteiden hallinnan taitoa, strategisen ajattelun taitoa, intuitiivisen päätöksenteon taitoa epävarmoissa olosuhteissa ja verkostoitumisen taitoa. (Gibb 2005a; Gibb 2005b.)

Koulutuksen arviointia tehdessään Huusko ym. (2018) määrittelivät yrittäjyyteen koulukontekstissa kuuluvia käsitteitä, jotka ovat yrittäjyys, yritystoiminta, yrittäjämäinen toiminta ja yrittäjämäinen toimintakulttuuri. Nämä ovat täysin linjassa aiemmin tässä artikkelissa tehtyjen tulkintojen kanssa ja BAS-viitekehysten kanssa.

Huusko ym. (2018) avaavat:

1. Yrittäjyydellä tarkoitetaan yritystoimintaa ja yrittäjämäistä toimintatapaa, yritystoiminnalla yrityksen perustamista ja yrittäjänä toimimista.
2. Yrittäjämäisellä toimintatavalla tarkoitetaan yrittäjämäistä asennetta, kuten halua tehdä ja yrittää parhaansa, yrittäjyyteen liittyviä kykyjä ja ominaisuuksia sekä yleisiä työelämävalmiuksia.
3. Yrittäjämäinen toimintatapa sisältää taitoja ja valmiuksia, joita tarvitaan yritystoiminnan lisäksi muillakin elämänalueilla.
4. Yrittäjämäisellä toimintakulttuurilla tarkoitetaan toimintakulttuuria, jossa yrittäjyys integroituu eri elämän alueiden toimintoihin. Yrittäjämäinen toimintakulttuuri tukee, kannustaa ja mahdollistaa yritystoiminnan ja yrittäjämäisen toimintatavan oppimisen.

CASE GEW 2018 – OSANA OPETUSTA

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Pienyrityskeskus toimi GEW 2018 Suomen pääkoordinaattorina yhdessä pääyhteistyökumppaneiden, Suomen Yrittäjät ry:n ja valtakunnallinen YES-verkosto ry:n kanssa.

Kuva 1. GEW-logo

Global Entrepreneurship Weekiä vietettiin ensimmäisen kerran vuonna 2008. Tuolloin Helsingin kauppakorkeakoulun Pienyrityskeskus toimi Suomen pääkoordinaattorina.

Global Entrepreneurship Weekin (GEW) tapahtumat ovat hyvä, ketterä tapa lisätä tietoutta yrittäjyydestä ja yrittäjäksi ryhtymisestä sekä rohkaista ja inspiroida ihmisiä yrittämään ja toteuttamaan ideoitaan. GEWin tavoitteena on auttaa ihmisiä näkemään paremmin yrittäjyyden monimuotoisuus ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet, pyrkiä luomaan positiivisempia mielikuvia yrittäjyydestä sekä esitellä inspiroivia tarinoita ja ihmisiä. Yrittäjyys, laaja-alaisesti ymmärrettynä, mahdollistaa kaikkien työn merkityksellisuuden ymmärtämisen. (GEW 2018.)

MONIMUOTOISTA OHJELMAA GEW 2018

Vuonna 2018, marraskuun 12.–16. päivinä, GEW-yrittäjyysviikon aikana kaikilla Xamkin kampuksilla järjestettiin tapahtumia opiskelijoille, yritysten edustajille ja kaikille yrittäjyydestä kiinnostuneille. Tapahtumat olivat mm. tietoisuuksia, kilpailuja, työpajoja, yrittäjyyteen liittyviä infoja, inspiroivia puheenvuoroja ja messutyyppejä tilaisuuksia.

Ohjelmakokonaisuuteen sisältyi mm. kv-opiskelijayrittäjyysmessut, kevytyrittäjyysinfoja, vientitapahtuma yrityksille, inspiroivia yrittäjätarinoita ja koulutuksia, workshoppeja sekä erilaisia verkostoitumistilaisuuksia. Kampuskohtainen ohjelma koottiin yrittäjyysviikko.fi-sivustolle. Tapahtumakooste yhteenvetona on katsottavissa Yrittäjyysviikko.fi- ja Global.org/finland-sivustoilla.

Kokonaisuudessaan Suomessa toteutettiin vuoden 2018 GEW viikon aikana 46 tapahtumaa, joihin osallistui noin 5000 henkilöä eri puolilla Suomea. Tilaisuudet olivat pääsääntöisesti avoimia yrittäjyyden innostustilaisuuksia. Viikon aikana toteutettiin NY Start Up -valmennuksen tilaisuuksia, sparrausta yrittäjyyteen yhteistyössä eri oppilaitosten kanssa. Järjestettiin seminaareja kansainvälistymisestä, digitalisaatiosta ja kyberturvallisuudesta. Viikon aikana toteutui myös International Mikkelin Day kauppakeskus Stellassa. Lisäksi järjestettiin Yrittäjä-opiskelija networking -tapahtuma, rekrytointimessut ja opiskelijavaihtoon tähtääville suunnattu messutapahtuma, sekä hyvinvoinnin innovointisessio. GEW 2018 -viikon ajalle asetui myös Innovate or Die -kilpailun loppuhuipentuma Himoksella, johon Xamkin opiskelijoita osallistui. Kyseissä kilpailussa Xamkin opiskelijoita oli mukana voittajatiimeissä. (Gen Global s.a.)

OPINNOLLISTETTUJA XAMKISSA TOTEUTUNEITA TAPAHTUMIA GEW -VIIKON 2018 AIKANA

Osa tapahtumista opinnollistettiin osaksi Xamkin opetusta, joten opiskelijat saivat tapahtumista opintopisteitä oppimiskokemuksensa lisäksi. Opinnollistettuja tapahtumia olivat:

1. INNOVATE OR DIE -INNOVAATIOKILPAILU, HIMOS

Innovate or Die (IOD) on kansallinen Innovate or Die Oy:n järjestämä innovaatiokilpailu korkeakouluopiskelijoille. Kilpailu avaa oven innovatiiviseen ajatteluun ja yrittäjyyteen. Tapahtuma on järjestetty Suomessa neljä kertaa sekä Espanjassa ja Barcelonassa kaksi kertaa. Opiskelijoille kilpailu tarjoaa innovatiivisen tavan oppia ja luoda kontakteja yrityksiin, kun taas yritykset saavat mahdollisuuden löytää ratkaisuja liiketoiminnan haasteisiin tehokkaasti. Kilpailussa opiskelijoilla on mahdollisuus verkostoitua myös muiden korkeakoulujen opiskelijoiden kanssa. Kokonaisuus toteutetaan englanninkielisenä. Parhaassa tapauksessa työskentely johtaa siihen, että yhteistyö opiskelijoiden kanssa voi jatkua tapahtuman jälkeenkin. Useimmin korkeakoulut opinnollistavat opiskelijoidensa osallistumisen kilpailuun. (Innovate or Die 2018; Tornainen 2018.)

Innovate or Die -kilpailun kokonaisuus koostui valmennuspäivästä, ennakotehtävästä ja päätapahtumasta. Innovate or Die -kilpailuun osallistui Xamkista 40 opiskelijaa vuonna 2018, ja opiskelijat saivat siitä kaksi opintopistettä. Valmennuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille tarvittava tieto kilpailuun valmistautumiseen. Valmennuspäivän jälkeen opiskelijat työstävät toimeksiantajaryityksille ennakotehtävän, jonka avulla varmistetaan, että opiskelijat ovat valmistautuneet kilpailuun perehtyen toimeksiantajaryitykseensä. Päätapahtumassa tiimit työskentelevät yrityscasejen parissa ja lopuksi pitchaavat ideansa yrityksille. Parhaat tiimit poistuvat kilpailusta 1000 euroa taskussaan. Yksi vuoden 2018 voittajatiimeistä tuli Xamkin monialaisesta, kansainvälisestä opiskelijaryityhmästä. Kuvassa 2. on edustettuna Xamkin opiskelijatiimi. (Innovate or Die 2018; Tornainen 2018.)

Kuva 2. Innovate or Die –voittajajoukkue

2. INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP FAIR

Business management -koulutuksen International entrepreneurship -opintojakson opiskelijat järjestivät yrittäjyysviikolla kansainväliset yrittäjyysmessut, joiden aikana opiskelijat esittelivät eri maiden yrittäjyyttä ja businesskulttuuria. Esittelyssä oli muun muassa Etelä-Korean, Saksan, Italian, Venäjän ja Kiinan businesskulttuuri ja yrittäjyys. Tapahtumaa oli järjestelemässä ja siihen osallistui 28 opiskelijaa, ja he saivat tekemästään työstä kaksi opintopistettä liitettäväksi opintoihinsa. (Yrittäjäksi-hankkeen ohjausryhmä 2019.) Kuvassa 3. GEW 2018 -viikolta International fair -tapahtumasta.

Kuva 3. International fair -tapahtuma

3. NY START UP -OHJELMA

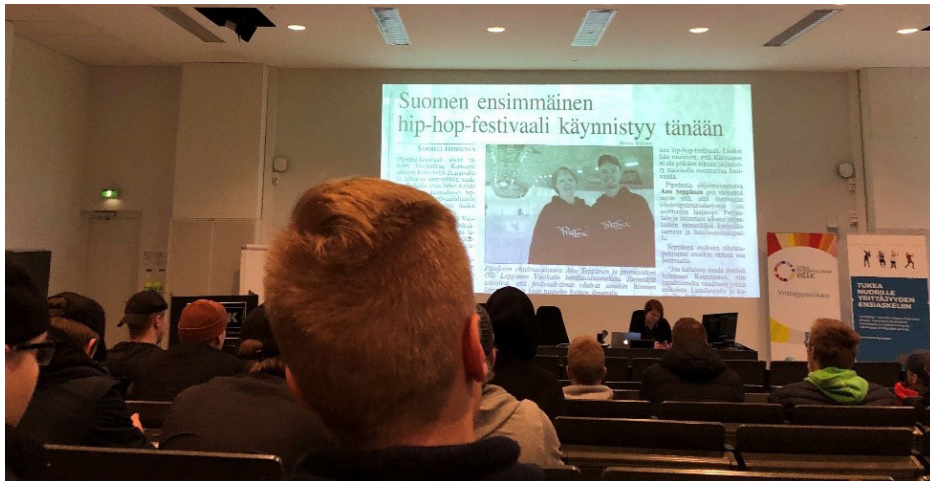
NY Start Up -ohjelma pilotoitiin ensimmäisen kerran syyskuussa 2017 Mikkelin kampuksella. Opintojako tarjoaa mahdollisuuden omien ideoiden ja liiketoiminnassa tarvittavien taitojen kehittämiseen. Kymmenen opintopisteen kokonaisuudessa korkeakouluopiskelijat perustavat lukuvuoden ajaksi monialaisen, oikealla rahalla toimivan yrityksen. Yritykset toimivat oikeilla markkinoilla tarjoten tuotteita tai palveluita asiakkaille. NY-yritykset olivat yrittäjyysviikolla GEW 2018 mukana myymässä ja markkinoimassa tuotteitaan Mikkelin kampuksella. GEW 2018 mahdollisti NY Start Up -ohjelmaan osallistuneille opiskelijoille mahdollisuuden saada kontakteja asiakkaisiin ja myydä tuotteitaan tai palveluitaan asiakkaille. NY Start Up -ohjelman suoritti Yrittäjäksi -hankkeen aikana 20 opiskelijaa. (Yrittäjäksi-hanke ohjausryhmä 2019.) Kuvassa 4 NY Start Up -ohjelman opiskelijoiden tuotteen ja palveluiden myyntitilaisuus GEW 2018 viikolla.

Kuva 4. NY Start Up -ohjelmaan osallistuneiden myyntipöytä GEW 2018:ssä

4. INNOSTU YRITTÄJYYDESTÄ -AAMUPÄIVÄ OPISKELIJOILLE

Yrittäjätarinat-tilaisuudet toimivat usein yrittäjyyteen mielenkiinnon herättävinä tapahtumina. Tämän vuoksi GEW 2018 -viikon aikana järjestettiin Innostu yrittäjyydestä -aamupäivä Xamkin opiskelijoille. Tilaisuus oli luonteeltaan yrittäjän oman tarinan kertominen innostavasti, nuoria houkuttelevasti. Tilaisuuksien kesto oli puoli päivää, ja ne olivat opiskelijoille innostustilaisuuksia yrittäjyyteen. Tapahtuman houstasivat ZestMarkin asiantuntijat, ja tapahtuman aikana kuultiin opiskelija Emma Jäntin yrittäjyystarina (Evenderi) sekä NY Start Up -opinnoista Nuori Yrittäjyys ry:n Petri Katajarinteeltä. Tapahtumassa oli 69 osallistujaa Xamkista ja Esedusta. (Torniainen 2018; Yrittäjäksi-hanke ohjausryhmä 2019.) Kuva 5. on Innostu yrittäjyydestä -tilaisuudesta.

Kuva 5. Innostu yrittäjyydestä -GEW 2018 –tilaisuus

YHTEENVETO JA KIRJOITTAJAN SUOSITUKSET

Tämän artikkelin alussa todettiin, että yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan tukeminen on nostettu yhdeksi monista korkea-asteen tehtävistä. OKM antaa linjauksia korkea-asteelle seuraavasti: 1. Korkeakouluilla on valmiudet ja toimintamallit, joiden avulla ne tukevat ja ohjaavat yrittäjyydestä kiinnostuneita opiskelijoita, ja 2. korkeakoulussa kannustetaan opiskelijat tutkimuslähtöisten innovaatioiden ja startup-toiminnan pariin. (Koulutuksen yrittäjyyslinjaukset 2017.) Näiden suositusten toteutumiseen on korkeakouluissa lähdetty monipuolisesti pureutumaan. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa on Yrittäjäksi-hankkeen aikana päästy testaamaan pidempikestoisten yrittäjyyden valmennusten ja koulutusten lisäksi monia lyhytkestoisia innostustilaisuuksia. Mittavin ponnistus näistä yrittäjyyden innostustilaisuuksista on vuosittain toteutettava GEW eli Global Entrepreneurship Week, jossa ammattikorkeakoulu on viime vuosina ollut vahvasti mukana.

Kirjoittajan näkemyksen ja kokemuksen mukaan sekä viitaten tässä artikkelissa esille nostettuun yrittäjyyden laaja-alaiseen käsitykseen koulukontekstissa liittyviin tutkimuksiin, tämäntyyppisiä innostusviikkoja tulee mahdollistaa myös jatkossa. Lisäksi tulee panostaa ja mahdollistaa myös laajemmat yrittäjyyden opinnot osana opetusta. Niistä tulee tehdä houkuttelevia: irti tuolista, ulos luokista, yritysten ja yrittäjien yhteistyössä molempia osapuolia hyödyttäviä, ketterästi toteutettavia mahdollisuuksia ja silmiä avaavia valmennuksellisia kokonaisuuksia, joissa opiskelijoiden osaaminen, yrittäjäksi lähteminen ja yrittäjien tarpeet ovat keskiössä. Näin jokainen pääsee kokemaan onnistumisen kokemuksia, läpimurtoja ja itsetunnon vahvistumista sekä oppii oikeaa työelämässä tarvittavaa asennetta sekä työelämätaitoja. Ilman tämäntyyppisiä ponnisteluja, uusia avauksia, rohkeita kokeiluja ja ketteriä ratkaisuja ei yrittäjyyden laaja-alaiseen toteutumiseen ole mahdollisuuksia.

Xamkin slogania mukaillen: kampuksena koko maailma – learning unlimited.

LÄHTEET

Arpiainen, R-L. 2019. Tiimityötä, toimintaa ja tunteita – näkökulmia yrittäjyyskasvatuksesta ja yrittäjämäisestä oppimisesta kokemuksellisen toimintaoppimisen viitekehyksessä. Aalto University publication series. Doctoral dissertation. Helsinki: Unigrafia Oy.

Deakins, D. & Freel, M. 1998. Entrepreneurial learning and the growth process in SMEs. *The Learning Organization*, 5 (3), 144–155.

Diensberg, C. 2008. Towards Entrepreneurial Regions: Ten propositions for successful entrepreneurship Promotion and Education. *Working Papers on Economic and Human Resource development* (29), 1–8. Rostock: Universität Rostock, HIE-Ro.

Fayolle, A. & Klandt, H. 2006a. *International Entrepreneurship Education, Issues and Newness*. Edward Elgar. Cheltenham, UK. Northampton, MA, USA.

Fayolle, A., Gailly, B. & Lassas-Clerc, N. 2006b. Assessing the Impact of Entrepreneurship Education Programmes: A New Methodology. *Journal of European Industrial Training* 30 (9), 701–720.

Fayolle, A. 2007. *Entrepreneurship and New Venture Creation: The Dynamic of Entrepreneurial Process*. UK: Cambridge University Press.

Fayolle, A. & Gailly, B. 2008. From craft to science: Teaching models and learning processes in entrepreneurship education. *Journal of European Industrial Training*. 32 (7), 569–593.

Fayolle, A. 2013. Personal views on the Future of Entrepreneurship Education. *Entrepreneurship & Regional Development* 25 (7–8), 692–701.

Fayolle, A. and Gailly, B. 2015. The impact of entrepreneurship education on entrepreneurial attitudes and intention: hysteresis and persistence. *Journal of Small Business Management* 53 (1), 75–93.

Gen Global s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.genglobal.org/gew/> [viitattu 26.6.2019].

GEW 2018. Global entrepreneurship week. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.genglobal.org/finland-global-entrepreneurship-week/thank-you-gew2018-warm-welcome-gew2019> [viitattu 26.6.2019].

Gibb, A. 1993. The Enterprise Culture and Education. *International Small Business Journal*, 11 (3), 11–34.

Gibb, A. 2005 a. Towards the Entrepreneurial University. Entrepreneurship education as a lever for change. National Council for Graduate Entrepreneurship. Policy paper, 3. 1–46.

Gibb, A. 2005 b. The future of entrepreneurship education – Determining the basis for coherent policy and practice. Teoksessa Kyrö, P. & Carrier, C. ed. 2005. The Dynamics of Learning Entrepreneurship in Cross-Cultural University Context. University of Tampere. Research Center for Vocational and Professional education: Hämeenlinna, 44–62.

Gibb, A. 2006. Entrepreneurship/Enterprise Education in Schools and Collages: Are we really building the onion or peeling it away? Paper presented in National Council for Graduate Entrepreneurship, working paper 039/2006. Saatavilla: <http://ncge.com/communities/research/reference/detail/880/7> [viitattu 26.6.2019].

Gibb, A. 2010. Concept into practice: meeting the challenge of development of entrepreneurship educators around an innovative paradigm: the case of the international entrepreneurship educators programme (IEEP). *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research* 17 (2), 146–165.

Gustafsson-Pesonen, A. & Kiuru, P. 2012a. Ideoita ja oivalluksia yrittäjyyskasvatukseen YKOOONTI.” Aalto-yliopisto kauppakorkeakoulu. *Kauppa & Talous* 4/2012. Helsinki: Unigrafia Oy.

Gustafsson-Pesonen, A & Remes, L. 2012 b. Evaluation of entrepreneurial development coaching: changing the Teachers’ thinking and action on entrepreneurship. *Annals of Innovation & Entrepreneurship*. 3(1). Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3402/aie.v3i0.17292> [viitattu 26.6.2019].

Gustafsson-Pesonen, A. 2014. Entrepreneurship Education Evaluation – Ideas for entrepreneurial learning, Environments and Platforms. Paper presented at the ICSB World Conference Dublin, 11–14 June. Dublin.

Gustafsson-Pesonen, A. 2018. Teoksessa Torniainen, A-M. (toim.) *Opiskelijayrittäjyyden polkuja kehittämässä*. Xamk kehittää 62.

Harrison, R.T. & Leitch, C.M. 2005. Entrepreneurial Learning: Researching the Interface Between Learning and the Entrepreneurial Context. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 29 (4), 351–371.

Huusko, M., Vettenniemi, J., Hievanen, R., Tuurnas, A., Hietala, J. & Ruskovaara, E. 2018. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 25:2018. PDF-tiedosto. Saatavissa: https://karvi.fi/app/uploads/2018/11/KARVI_2518.pdf [viitattu 26.6.2019].

Hytti, U. & O’Gorman, C. 2004. What is ‘enterprise education’? An analysis of the objectives and methods of enterprise education programmes in four European countries. *Education + Training* 46 (1), 11–23.

Hägg, O. 2011. Yrittäjyysvalmennus ja yrittäjäidentiteetti. Akateeminen väitöskirja. *Acta Universitatis Tamperensis* 1618. Tampere: Tampereen yliopisto,

Hägg, G. & Kurczewska, A. 2016. Connecting the dots. A discussion on key concepts in contemporary entrepreneurship education. *Education & Training* 58 (7/8), 700–714.

Innovate or Die 2018. IOD 2018. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.innovateordie.eu/iod-2018/> [viitattu 26.6.2019].

Klapper, R.G. & Farber, V.A. 2016. In Alain Gibb’s footsteps: Evaluating alternative approaches to sustainable enterprise education (SEE). *The International Journal of Management Education*, 14 (3), 422–439.

Koulutuksen yrittäjyyslinjaukset 2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://minedu.fi/yrittajyyslinjaukset> [viitattu 26.6.2019].

Kyrö, P. 2005. Entrepreneurial learning in the cross-cultural context challenges previous learning paradigms. Teoksessa Kyrö, P. & Carrier, C. ed. 2005. *The Dynamics of Learning Entrepreneurship in cross-Cultural University Context*. University of Tampere, research Center for Vocational and Professional education: Hämeenlinna, 68–102.

Kyrö, P., Speer, S. & Braun, G. 2008. *Evaluating, Experiencing and Creating Entrepreneurial and Enterprising Networks*. Bepart publication. Tampere: Juvenes Print.

Kyrö, P., Seikkula-Leino, J., & Mylläri, J. 2011. Meta processes of entrepreneurial and enterprising learning: the dialogue between cognitive, conative and affective constructs. Teoksessa Borch, O.J., Fayolle, A., Kyrö, P. & Ljunggren, E. (toim.). *Entrepreneurship Research in Europe. Evolving Concepts and Processes*. Edward Elgar, Cheltem, UK. 56–84.

Lackéus, M. 2014. An emotion based approach to assessing entrepreneurial education. *The International Journal of Management Education* 12, 374–396.

Lackéus, M. 2015. Entrepreneurship Education. What, why, when, how. Entrepreneurship 360. Background paper. LEED (Local Economic and Employment Development) Division of the OECD. PDF-tiedosto. Saatavissa: https://www.oecd.org/cfe/leed/BGP_Entrepreneurship-in-Education.pdf [viitattu 26.6.2019].

- Politis, D. 2005. The Process of Entrepreneurial Learning: A Conceptual Framework. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 29 (4), 399–424.
- Rae, D. 2000. Understanding entrepreneurial learning: a question of how? *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 6 (3), 145–159.
- Rae, D. & Carswell, M. 2001. Towards a conceptual understanding of entrepreneurial learning. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 8 (2), 150–158.
- Rae, D. 2004a. Practical Theories from Entrepreneurs' Stories: discursive approaches to entrepreneurial learning." *Journal of Business and Enterprise Development*. 11 (2), 195–202.
- Rae, D. 2004b. Entrepreneurial learning: A Practical Model from the Creative Industries. *Education & Training*. 46 (8/9), 492–500.
- Rae, D. 2005. Entrepreneurial learning: a narrative-based conceptual model. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 12 (3), 323–335.
- Seikkula-Leino, J. 2007. Opetussuunnitelmauudistus ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen.
- Opetusministeriön julkaisuja 2007: 28. Koulutus- ja tiedepoliittinen osasto. Helsinki: Yliopistopaino.
- Seikkula-Leino, J., Ruskovaara, E., Ikävalko, M., Mattila, J., & Rytkölä, T. 2010. Promoting entrepreneurship education: the role of the teacher? *Education & Training* 52 (2), 117–127.
- Srivastava, K. & Thomas, P. 2017. Promoting Entrepreneurship in Higher Educational Institutions: The Role of Entrepreneurial Methodologies in M. J. Manimala & P. Thomas *Entrepreneurship Education: Experiments with Curriculum, Pedagogy and Target Groups*. Springer Nature Singapore Pte Ltd, 247–266.
- Steyaert, C. & Katz, J. 2006. Reclaiming the space of entrepreneurship in society: geographical, discursive and social dimensions. *Entrepreneurship & Regional Development. An International Journal*, 16 (3), 179–196.
- Torniainen, A-M. 2018. Teoksessa A-M. Torniainen (toim.) 2018. Opiskelijayrittäjyyden polkuja kehittämässä. Xamk kehittää 62.

Volkman, C.K. & Audretsch, D.B. 2017. Introduction: The Mandate for Entrepreneurship Education, in Entrepreneurship Education at Universities, Learning from Twenty European Cases. Eds. C. K. Volkman & D. B. Audretsch, 1–10.

Young, J. & Sexton, D. 1997. Entrepreneurial learning: a conceptual framework. Journal of Entrepreneurship Culture. 5 (3), 223–248.

Yrittäjyysviikko 2018. GEW – Kansainvälinen yrittäjyysviikko tulee taas. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitystoiminta/pienyrittajakeskus/yrittajyysviikko/> [viitattu 26.6.2019].

Yrittäjäksi-hankkeen ohjausryhmä 2019. Kokous 3.6.2019.

+

=

NY START UP 2018–2019 JA OPISKELIJOIDEN YRITTÄJYYS- VALMIUKSIEN KEHITTYMINEN

Marjaana Roponen

Yrittäjyyskasvatus kuuluu kiinteänä osana ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmaan. Yrittäjämäiset oppimisympäristöt, toiminnallisuuden ohjaavat opetusmenetelmät ja yhteistyö elinkeinoelämän kanssa tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden vastuunottamiseen, itseenäiseen toimintaan, luovuuteen ja tiimityöskentelyyn – taitoihin, joita tarvitaan kaikkialla työelämässä. Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on paitsi yksilön valmiuksien, asenteiden ja liiketoimintaosaamisen kehittäminen, myös uuden liiketoiminnan synnyttäminen.

Yrittäjyyskasvatuksen merkitys on noussut sitä mukaa, kun yrittäjyyden painoarvo yhteiskunnassa on vahvistunut. Sivu- tai päätoimisena yrittäjänä toimiminen on realistinen vaihtoehto yhä useammalle nuorelle. Korkeakouluopiskelijoiden yrittäjyysaikomuksia selvittävien tutkimusten mukaan yrittäjyys koetaan yhä varteenotettavammaksi vaihtoehdoksi palkkatyön sijaan sekä rinnalle. Suomen Yrittäjien Opiskelijasta yrittäjäksi -selvityksen mukaan 21 % lukuvuonna 2014–2015 opiskelleista korkeakouluopiskelijoista alasta riippuen pitää yrittäjäksi ryhtymistä todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä uravaihtoehtona. (Suomen Yrittäjät 2015.) Uusien yritysten määrä on Suomessa kasvussa jo kolmatta vuotta peräkkäin. Uusyritysten kautta koko maassa perustettiin vuonna 2018 noin 7700 yritystä. Suurin osa (18 %) yrittäjäksi ryhtyneistä oli 26–30-vuotiaita, ja kaiken kaikkiaan nuoria, alle 36-vuotiaita oli yrityksen perustaneista puolet. (Uusyrityskeskus 2019.) Arviolta 10 000 Suomen 280 000 korkeakouluopiskelijasta jo toimii yrittäjänä tai yrittäjämäisesti, esimerkiksi hyödyntämällä kevytyrittäjyyspalveluja (Suomen Yrittäjät 2015).

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ja Suomen Yrittäjät julkistivat vuonna 2018 korkeakouluille laaditut suositukset yrittäjyyden edistämistä varten. Näiden yrittäjyysuositusten mukaan tavoitteena on edesauttaa opiskelijoiden yrittäjyysvalmiuksien rakentumista, uuden yritystoiminnan syntymistä sekä vakiintuneen yrittäjyyden ja yritystoiminnan uudistumista. Omistajuuteen ja tiimityöhön perustuva oppiminen mahdollistetaan parhaiten toiminnallisissa harjoitusolosuhteissa yhteistyössä laajojen kansallisten ja kansainvälisten kumppaniverkostojen kanssa. Kokeilukulttuuri, tiimioppiminen sekä yritystoiminnan harjoittelu toimivat oivallisena kasvualustana osaamisen ja innovaatioiden syntymisessä, uuden liiketoiminnan kehittämisessä sekä jopa yrittäjäksi ryhtymisessä. (Yrittäjyysuositukset korkeakouluille 2018.)

Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hankkeen keskeisenä tavoitteena on ollut tukea Etelä-Savon alueen opiskelijoiden valmiuksia perustaa oma yritys sekä edesauttaa työelämävalmiuksien vahvistumista eri keinojen avulla (Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hanke), kuten kehittämällä NY Start Up -konseptiin perustuvaa yrittäjyysvalmennus-koulutusta. Tässä artikkelissa kuvataan NY Start Up -opintojen toteutusta opettajan näkökulmasta lukuvuoden 2018–2019 aikana. Lisäksi artikkelissa tuodaan esille opiskelijoiden näkemyksiä yrittäjyysvalmiuksien kehittymiseen liittyen. Yrittäjyysvalmiuksien kehittymistä selvitettiin kyselyn avulla opintojen loppuvaiheessa.

NY START UP -OPINTOJEN VUODEN KULKU

NY Start Up on korkeakouluopiskelijoille suunnattu yrittäjyysohjelma ja osa Suomessa toimivaa Vuosi yrittäjänä -ohjelmaa. Toimintaa hallinnoi Nuori Yrittäjyys -yhdistys, joka kuuluu maailman laajimpaan yrittäjyyskasvatusta nuorille tarjoavaan Junior Achievement (JA) -organisaatioon. (JA Europe s.a.; Nuori Yrittäjyys s.a.) Korkeakoulusarjan NY Start Up -konsepti tarjoaa monipuoliset puitteet toimia osana laajempaa verkostoa, joka antaa mahdollisuuden toimia yhteistyössä muiden NY-konseptia käyttävien koulutusorganisaatioiden ja kumppaneiden kanssa niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Mikkelin kampuksella NY Start Up -opintojakso käynnistettiin toista kertaa syksyllä 2018 lukuvuoden mittaisena koulutuksena. Opintojen suunnittelussa hyödynnettiin pilottijakson aikana hankittuja kokemuksia, tutkimustietoja ja opiskelijapalautteita. (Roponen 2018.) Syyskuussa aloitetulle opintojaksolle oli ilmoittautunut opiskelijoita viideltä eri alalta – sairaanhoitajakoulutuksesta, matkailu- ja palveluliiketoiminnan, metsätalouden, sähkö- ja automaatiotekniikan sekä liiketalouden koulutusaloilta.

Lukuvuoden toteutus noudatteli NY Start Up -konseptin periaatteita. NY-yrityksinä toimivien tiimien liiketoiminta perustui tuotteiden ja palveluiden myyntiin: yritysten tarjoama muodostui kosmetologipalveluista, käsintehdyistä puutuotteista, kodinhoitoon liittyvistä palveluista sekä ravintola-alan puhelinsovelluksesta. Valmentavan ohjauksen periaatteella toimivissa opinnoissa käytiin lukuvuoden aikana läpi koko yritystoiminnan kaari.

NY Start Up –ohjelman askeleet

Kuva 1. NY Start Up -ohjelman askeleet (NY Start Up s.a)

Opintojakson arvioinnin perustana olivat oppimistehtävät sekä aktiivinen osallistuminen opintojen aktiviteetteihin. Viikoittaisten työpajojen lisäksi vuoden kulkua rytmittivät erilaiset tapahtumat ja kilpailut, kuten hankkeen järjestämät tilaisuudet, yrittäjyysviikko, joulumarkkinat ja NY-toimintaan liittyvät kilpailut.

Kuva 2. Yrittäjyysviikko

Yrittäjyysviikko syyslukukaudella antoi opiskelijoille mahdollisuuden esittäytyä ensimmäistä kertaa yritystensä edustajina sekä harjoitella markkinointia ja myyntiä käytännössä. Lyhyestä myyntiajasta huolimatta tilaisuus oli lähtölaukaus yritystoiminnalle ja toi mukanaan arvokasta kokemusta, jota tarvittiin myöhemmin useaan otteeseen.

Kuva 3. NY-semifinaali

NY Start Up -opintojen tarkoituksena oli oppia ymmärtämään yrittäjyyttä, tarjota kokemus yrittäjänä toimimisesta sekä kehittää opiskelijan yrittäjyysvalmiuksia. Omakohtaiset kokemukset lisäsivät käsitystä siitä, että liiketoimintaa pitää uudistaa ja viedä eteenpäin koko ajan: kehittää olemassa olevia tuotteita ja palveluja, hankkia asiakkaita, markkinoida, verkostoitua ja nähdä vastaantulevat esteet mahdollisuuksina. Merkittävä havainto saattoi olla myös se, että omilla valinnoilla pystyi vaikuttamaan lopputulokseen, mikä kannusti ja innosti eteenpäin. Ja kuten oikeassakin yritystoiminnassa, yrittäjän arkeen kuului myös haasteita. Esimerkiksi asiakashankinta koettiin yhdeksi vaativimmista osa-alueista, minkä vuoksi markkinointiin liittyviä vaihtoehtoja pohdittiin useaan kertaan. Oikeiden tapojen valinta löytyi kokeilun kautta. Oppimisen näkökulmasta haasteet ovat merkittäviä, sillä ne tuovat mukanaan mahdollisuuden uuden oppimiseen.

YRITTÄJÄMAISTEN VALMIUKSIEN KEHITTYMINEN

Opintojakson toteutuksen onnistumista haluttiin arvioida yrittäjäominaisuuksien kehittymisen näkökulmasta. Yrittäjämäisiin ominaisuuksiin mukaan luetaan omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen, valppaus havaita uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia, innovatiivisuus, luovuus, rohkeus, vastuunottaminen ja aloitteellisuus (Bygrave 1994, 2; Gartner 1990; Koironen 1993, 65–68). Opintojen päättyessä kerätyn kyselyn tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden mielipiteitä näiden ominaisuuksien vahvistumiseen NY-opintojen aikana. Kysely koostui neljästä avoimesta kysymyksestä, joiden teemat liittyivät seuraaviin osa-alueisiin: omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen, aloitteellisuus, luovuus, mahdollisuuksien havaitseminen ja vastuunottaminen.

Kyselyn tulosten mukaan omien vahvuuksien tunnistaminen opintojen aikana vahvistui selvästi. Myös kyky havaita ympäristössä olevia liiketoiminnan mahdollisuuksia kasvoi vastausten mukaan jonkun verran.

"Omalla tavallaan kurssi on vahvistanut omaa kykyä kehittää ja luoda uutta, innovoida."

"Olen oppinut hyödyntämään vahvuuksiani tekemisen kautta ja myös parantamaan heikkouksiani."

"Huomasin olevani parempi asiakaspalvelija kuin odotin. Olen hyödyntänyt taitojani markkinointitilaisuuksissa ja myyntitilaisuuksissa."

"Vahvuuksiini on aina kuulunut ongelmanratkaisukyky. Yrityksessä on välillä tullut ongelmia vastaan, ja olen mielestäni selvittänyt ne hyvin ja tarvittaessa kehitellyt uusia ideoita, jos vanhaan ei ole muita ratkaisuja löytynyt."

"Yritysidea perustui kilpailukykyisiin hintoihin, ja renkaanvaihto/pihahommat paikan päällä uusi idea."

Rohkeus kasvoi tekemisen ja sosiaalisen kanssakäymisen myötä. Osallistuminen myyntitapahtumiin kampuksen yrittäjyysviikolla, Mikkelin torin jouluteltalla ja alueellisissa NY-semifinaaleissa lisäsi valmiuksia myydä ja markkinoida omia tuotteita sekä palveluja. Asiakkaita saatiin myös Xamkin Mikkelin liiketalouden koulutusyksikön opettajista sekä Pienyrityskeskukseen väestä.

"Usko omiin vahvuuksiin on voimistunut."

"Uskaltaa tuoda omia ideoita paremmin esille."

"Olen tavannut monia uusia eri alojen ihmisiä ja olen rohkeammin luonut verkostoja, tuonut ideoitani ja mielipiteitäni esiin."

"Rohkeus on lisääntynyt, koska kurssin aikana on ollut paljon sosiaalista kanssakäymistä muiden ihmisten kanssa."

Aloitteellisuuden ja kyvyn tehdä päätöksiä havaittiin lisääntyneen. Oma-aloitteinen ote ja aktiivinen toiminta asioiden aikaansaamiseksi kasvoivat.

"On lisääntynyt, olen huomannut, että liikevoittoa ei tule ilman markkinointia ja markkinointi taas vaatii panostamista."

"On lisääntynyt – NY-opinnot ovat avanneet yrittäjän maailmaa hyvin."

"Yrittäjämäinen asenne on lisääntynyt kurssin kautta. Ikään kuin avannut silmiä lisää."

Opiskelijoiden mielestä NY-opinnot olivat hyvä keino oppia yrittäjyyttä ja yrittäjämäisiä toimintatapoja. Kokonaisuudessaan NY-opintojakso myös lisäsi kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan. Parhaina seikkoina opinnoissa korostuivat uuden kehittämisen, itsenäinen toteutus käytännössä, myyntitapahtumiin osallistuminen sekä ryhmän, tiimien ja valmentajien välinen yhteistyö.

POHDINTA

NY Start Up -ohjelma tarjoaa valmiin konseptin ammattikorkeakoulun yrittäjyysopetuksen tueksi. Toimintamallin tuoma lisäarvo Mikkelin kampuksen opintojaksojen toteutuksilla liittyi valmiin oppimisalustan ja verkkoportaalin sekä verkostojen hyödyntämiseen sekä yhteisiin kilpailuihin. Opintojen toteuttamiseen liittyvien kokemusten perusteella konseptia voi ja pitääkin räätälöidä oman koulutuksen sekä opintojakson tarpeita vastaavaksi. Loppullinen toteutustapa määrittyy korkeakoulu- ja opintojaksokohtaisesti, mikä on selkeästi myös konseptin vahvuus.

Opiskelijoiden kokemukset yrittäjyysvalmiuksien kehittymiseen liittyen olivat rohkaisevia. NY Start Up -opinnot koettiin hyvänä keinona tunnistaa omia vahvuuksia, kehittää yrittäjyysvalmiuksia (työelämävalmiuksia), lisätä rohkeutta, aloitteellisuutta sekä kykyä tehdä päätöksiä. Kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan kasvoi. Opintojakson lopussa ainakin yksi opiskelija aikoi jatkaa NY-yrityksen toimintaa kevytyrittäjänä. Sovelluksen kehittämiseen liittyvän yrittäjätiimin tavoitteena oli osakeyhtiön perustaminen heti NY-opintojen päätyttyä.

Hankkeen tavoitteet NY Start Up -konseptin ja yrittäjyysvalmiuksien kehittämiseen liittyen saavutettiin hyvin. Kokemusten perusteella Vuosi yrittäjänä -ohjelman toimintamalli tarjoaa hyvän lähtökohdan yrittäjyysopetuksen suunnittelulle sekä tukiverkoston yrittäjyysopetuksen tueksi ja kehittämiseksi myös tulevaisuudessa. Opetuksen siirtyessä yhä enemmän verkkoon jatkokehittämiskohteita tarjoavat monimuoto- ja verkkokoulutukseen liittyvät toimintamallit.

LÄHTEET

Bygrave, W.D. 1994. The entrepreneurial process. Teoksessa Bygrave, W.D. (toim.) The portable MBA in entrepreneurship, 1–25. New York: John Wiley & Sons.

Gartner, W.B. 1990. What are we talking about when we talk about entrepreneurship. Journal of Business Venturing, 5 (1), 15–29.

Koiranen, M. 1993. Ole yrittäjä. Tampere: Tammer-Paino.

JA Europe s.a. JA Worldwide. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.jaeurope.org/about/network.html> [viitattu 11.4.2019].

NY Start Up s.a. Valmentajakoulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://nystartup.fi/wp-content/uploads/2016/05/NY_Start_Up_valmentajakoulutus.pdf [viitattu 11.4.2019].

Nuori Yrittäjyys s.a. JA Start Up Program (universities and colleges). WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://nuoriyrittajyys.fi/en/programs/ja-start-up/> [viitattu 11.4.2019].

Roponen, M. 2018. Kokemuksia NY Start Up- ja Oma osaaminen euroiksi -opintojaksojen pilotoinnista. Teoksessa Torniainen, A. (toim.) Opiskelijayrittäjyyden polkuja kehittämässä. Mikkeli: Grano Oy, 46–52.

Suomen Yrittäjät 2015. Opiskelijasta yrittäjäksi – opiskelijayrittäjyys suomalaisissa korkeakouluissa lukuvuonna 2014–2015. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/migrated_documents/sy_opiskelijasta_yrittajaksi_2015.pdf [viitattu 11.4.2019]

Uusyrittäjäkeskus 2019. Uusien yritysten määrä kasvussa kolmatta vuotta peräkkäin. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.uusyrittajakeskus.fi/tiedotteet/uusien-yritysten-maara-kasvussa-kolmatta-vuotta-perakkain/> [viitattu 11.4.2019].

Yrittäjyysuositukset korkeakouluille 2018. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ja Suomen Yrittäjät. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.unifi.fi/wp-content/uploads/2018/12/Yritt%C3%A4jyysuositukset.pdf> [viitattu 11.4.2019].

Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun 2019. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/yrittajaksi-nuorille-tukea-yrittamisen-alkuun/> [viitattu 12.4.2019].

OMA OSAAMINEN EUROIKSI

Maisa Kantanen

Yrittäjyyskasvatuksen kentässä on keskusteltu jo useita vuosia siitä, miten yrittäjyyttä tulisi opettaa ja miten sitä opitaan. Yrittäjyyskasvatuksen käsite, samoin kuin yrittäjyyden käsite, aiheuttaa edelleen hämmennystä. EU:n EntreComp-viitekehys on määritellyt yrittäjyyden kaikkia elämän osa-alueita poikkileikkaavaksi kompetenssiksi, johon kuuluu henkilökohtaisen kehittymisen kasvattaminen, aktiivinen osallistuminen yhteiskuntaan, työllistyminen joko työntekijänä tai yrittäjänä ja kulttuuriset, sosiaaliset tai kaupalliset yrittäjyys Hankkeet (Bacigalupo ym. 2016). Yrittäjyyden käsite on Suomessa ollut laajasti määriteltynä mukana kansallisissa yrittäjyyskasvatuksen ohjeistuksissa Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta jo vuosia, ja ministeriö julkaisi vuonna 2017 uudet yrittäjyyslinjaukset, joiden tavoitteena on suunnata, ohjata ja kehittää yrittäjyyden edistämisen ja yrittäjyyskasvatuksen toimenpiteitä eri kouluasteilla (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017b). Viime vuonna keskusteluun osallistui myös Kansallisen koulutuksen arviointikeskus KARVI, joka julkaisi arvioinnin yrittäjyydestä ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa (Huusko ym. 2018).

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa Xamkissa on pari vuotta toteutettu Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hanketta, jossa keskeisenä tavoitteena on ollut tukea nuoren polkua opiskelijasta yrittäjäksi. Yksi ohjelma tähän on ollut Oma osaaminen euroiksi -valmennus, joka toteutettiin kaksi kertaa hankkeen aikana, ensin vuonna 2018 ja uudestaan muokattuna 2019. Tässä artikkelissa kuvataan vuoden 2019 toteutusta ja siitä opiskelijoilta saatua palautetta, jotta osaisimme hyödyntää sitä tulevaisuuden yrittäjyysvalmennuksia suunniteltaessa.

YRITTÄJYYDEN OPETTAMINEN JA OPPIMINEN

Opetus- ja kulttuuriministeriön uusissa yrittäjyyslinjauksissa yrittäjyyden ja yrittäjämäisyyden määriteltiin sisältävän luovuuden, innovaatiokyvyn, riskienhallinnan ja vastuullisuuden sekä kyvyn suunnitella, asettaa tavoitteita ja johtaa toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a). Yrittäjyyden keskiössä ovat siis luovuus ja innovaatiokyky, ja näin niiden voisi ajatella olevan myös yrittäjyyden oppimisen keskiössä. Carrier (2005) korostaakin, että opettajien tulee opiskelijoiden luovuuden ja innovoinnin edistämiseksi itse muuttaa opetustyyliänsä innovatiivisemmän ja enemmän yrittäjämäisen pedagogiikan suuntaan. Autenttiset caset samoin kuin opiskelijoiden omat yritysideoit lisäävät yleensä opiskelijoiden opiskelumotivaatiota. Tutkivan oppimisen asiantuntijat näkevät oppimisen innovaatioprosessina, jossa tavoite on laajentaa tietoa ja taitoja, jotka nojaavat aiempiin kokemuksiin ja tietoon (Hakkarainen ym. 2004, 110).

Gibbin (2005) ja Fayollen (2007) mukaan yrittäjyyskasvatuksen suuntaus tulee kääntää yrittäjyyden opettamisen sijaan yrittäjyyden oppimiseen, jolloin sisällön lisäksi prosessi nousee suurempaan merkitykseen. Yleisesti hyväksytty käsitys on, että yrittäjyyteen oppiminen tapahtuu paremmin tekemällä kuin kuuntelemalla. Oppimisessa tulee korostua toiminnallisuus ja kokemuksellisuus aidoissa yrityksissä (Potinkara 2017, 6). Käytännönläheinen, tekemällä ja harjoitteilla oppiminen sekä tiimityöskentely ovat parhaita yrittäjyyteen oppimisen menetelmiä (Gibb 2005; Fayolle & Gailly 2008; Arpiainen 2019). Karvin arvion mukaan opetuksen innovatiivisuus sekä samalla laatu toteutuvat, kun yrittäjyysopinnot toteutetaan yhdessä yrittäjien kanssa monipuolisesti, monimenetelmällisesti ja monialaisesti. Samalla niiden tulisi sisältää autenttisia yrittäjyyskokemuksia. (Huusko ym. 2018, 4.)

Vuonna 2018 Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ja Suomen yrittäjät antoivat Korkeakoulujen yrittäjyysuositukset, joista yksi koskee yrittäjämäisen oppimisen olosuhteiden vakiinnuttamista. Korkeakouluilla on käytettävissään erinomaiset olosuhteet yrittäjämäiseen oppimiseen ja suositusten mukaan ”omistajuuteen ja tiimityöhön perustuva oppiminen kukoistaa aidoissa ja toiminnallisissa harjoitusolosuhteissa”. Niissä korostetaan erityisesti laajoja työelämä- ja muita kumppaniverkostoja. Toinen suositus koskee yritystoiminnan harjoittamista ja yritysideoiden hautomista, ja tavoite on, että ”korkeakoulun jokainen jäsen voi harjoitella yritystoimintaa ja hautoa yritysideoitaan”. Korkeakouluja kehoitetaankin tarjoamaan hyvät olosuhteet liiketoimintaosaamisen käytännön harjoittelulle ja yritysideoiden haudonnalle ja kokeiluille. (Korkeakoulujen yrittäjyysuositukset 2018, 4-6.)

Uudenaikaisen oppimisen ideaali sopii hyvin yrittäjyyden opettamiseen. Oppimisen ideaali on aktiivinen oppiminen, jossa opettajan rooli muuttuu perinteisestä opettajuudesta enemmän oppimisen tukemiseen ja helpottamiseen. Opettajalla on merkitystä oppimisympäristön muodostumiseen ja siihen, minkälaisessa tunnetilassa oppilaat luokassa toimivat. (Järvilehto 2014, 160; Toivola ym. 2017, 108.) Motivaatio vaikuttaa paljon opiskelijoiden oppimiseen ja motivaatiotekijöitä on monia. Opiskelijoita kiinnostavat enemmän aktiviteetit, joihin he ajattelevat heillä olevan kompetenssia tai joita he arvostavat. Epäonnistumiset eivät saa opiskelijoita motivoitumaan. Sen sijaan menestyksen mahdollisuus saa heidät kiinnostumaan. Myös asian merkityksen avaaminen lisää motivaatiota, samoin sen ymmärtäminen, mitä he itse voivat tehdä menestyksen eteen. Motivoituneet ja opiskelua arvostavat opiskelijat eivät ole niin riippuvaisia rohkaisusta tai palkinnoista. Opiskelijat odottavat arvoa tekemällensä työlle. Heille tulee tarjota mahdollisuuksia tavoitteiden saavuttamisen harjoitteluun, sillä he tarvitsevat rohkaisua ja palautetta siitä. (Boekaerts 2002, 10-21.)

OMA OSAAMINEN EUROIKSI -KURSSIN TOTEUTUKSEN KUVAUS

Oma osaaminen euroiksi -opintojaksoa lähdettiin rakentamaan siten, että opiskelijoilla olisi kurssin jälkeen ajatus siitä, miten he voisivat muuttaa oman osaamisensa euroiksi jo kesän aikana tai myöhemmin opintojen ohella esimerkiksi kevytyrittäjyyttä hyödyntäen. Vuoden 2019 kurssin uudistuksissa pyrittiin huomioimaan sekä edellisen vuoden opiskelijapalaute että Karvin raportin suositukset. Opinnoissa korostettiin yhteistyötä yrittäjien kanssa, monipuolisuutta, monimenetelmällisyyttä ja monialaisuutta. Kyseessä oli viiden opintopisteen intensiivikurssi, joka sisälsi ennakotehtävät, kuusi lähiopetuspäivää sekä yhden etäpäivän, verkko-opintoalustan ja jälkitehtävät. Kurssi järjestettiin heti toukokuun alussa, jolloin kesälukukausi alkoi ja muut opinnot päättyivät.

Kurssin alussa kysyttiin opiskelijoiden tavoitteita kurssille. Boekaertsin (2002, 13–23) mukaan opiskelijat ovat sitoutuneempia oppimaan, jos opetuksen tavoitteet ovat linjassa heidän omien tavoitteidensa kanssa ja siksi heidän tulevaisuuden tavoitteita ja kiinnostuksen kohteita tulisi kysyä. Osalla opiskelijoita tavoitteet liittyivät oman yritystoiminnan suunnitteluun, mutta mukana oli myös heitä, jotka olivat tulleet vain opintopisteiden vuoksi. Alusta asti kaikille tehtiin selväksi, että jokaisen oma tavoite ja panos kurssin onnistumiseen on yhtä tärkeä, eikä opettajien tavoitteena ole se, että kaikilla on toteuttamista vaille valmis suunnitelma oman yrityksen perustamisesta kurssin jälkeen, vaan jokainen etenee omien tavoitteidensa mukaan kuitenkin kurssin vaatimukset huomioiden. Opiskelijoiden toiveiden ja unelmien tunteminen liittyy oleellisesti yrittäjyyspotentiaalinn tunnistamiseen (Potinkara 2017, 12). Tästä syystä ennakotehtävänä oli pohtia sitä, missä opiskelija itse on hyvä, mitä hän osaa ja mikä häntä kiinnostaa. Vastauksia käsiteltiin ensimmäisenä päivänä dialogiringissä, jotta opiskelijat pääsivät kertomaan itsestään ja omista kiinnostuksen kohteistaan sekä tutustumaan toisiinsa.

Opiskelijat olivat hyvin heterogeeninen ryhmä, ja mukana oli niin suoraan toiselta asteelta tulleita ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita kuin ammattilaisia, joilla oli monen kymmenen työvuoden kokemus ja jotka suorittivat korkea-asteen tutkintoa joko omalle alalleen tai uudelle alalle. Ryhmä oli vahvasti miesvoittoinen, naisia oli kuudestoista opiskelijasta vain kolme. Suurin osa opiskelijoista oli Mikkelin kampukselta, jossa kurssi järjestettiin, mutta kolme opiskelijaa tuli Kouvolasta asti.

Aivan kurssin alussa opiskelijoilta kerättiin kirjallisesti vastaus kysymykseen ”Mieluisin tapa oppia yrittäjyyttä”. Tämä liittyi paitsi kirjoittajan tutkimusartikkeliin myös siihen, että halusimme kartoittaa opiskelijoiden oman mielipiteen siitä, minkä he kokivat itselleen mieluisimmaksi tavaksi oppia yrittäjyyttä. Vastaus haluttiin saada ennen kurssin vaikutusta, koska osalla opiskelijoita ei ollut aiempaa kokemusta yrittäjyysopinnoista.

Vastaukset vaihtelivat paljon, kuten näin moninaisen ryhmän kyseessä ollessa olettaa saattoikin. Aineiston pystyi kuitenkin jäsentämään useammaksi teemaksi, ja yksi vastaaja saattoi nostaa esille eri teemoihin liittyviä asioita. Ensimmäisen teema oli opetuksella saatu tieto. Tähän teemaan nostin vastaukset, joissa tuotiin esille ohjattu opetus, kuunteleminen ja itseopiskelu. Useampi vastaaja korosti sopivasti teoriaa ja käytännön tehtäviä mieluisimpana tapana oppia yrittäjyyttä.

”Tasapainoisesti luentoa ja virkistävää tekemistä.”

Toinen vahvasti esiin tullut teema oli esimerkkien kautta oppiminen. Tässä nostettiin esiin yrityksen perustamistarinat, samankaltaisiin tai saman alan ideoihin tutustuminen ja luentojen esimerkit työelämästä. Kolmas teema oli oman yritystoiminnan suunnittelu. Tässä tuotiin esiin oman yritysideoita pohtiminen ja ideointi ja niiden laittaminen paperille. Omia ideoita myös toivottiin kommentoitavan ja niiden heikkouksien ja mahdollisuuksien tunnistettavan. Tämä nähtiin osana opiskelujen jälkeisen elämän suunnittelua.

”Samalla tulee myös väkisin etsittyä itsestään vastauksia siihen, mitä voisi tulevaisuudessa haluta tehdä. Harvoin sellaiseen ehtii muilta kiireiltä.”

Muutama vastaaja nosti esiin myös ryhmätyön merkityksen, joka on neljäs teema. Tässä mieluisin tapa oppia yrittäjyyttä oli esimerkiksi ryhmässä yhdessä läpikäyty case ja sitä seuraavat keskustelut ja pohdinnat. Viides teema oli sitten varsinainen tekeminen, joka tuli esiin muutamissa vastauksissa. Tässä kuvattiin teorian merkitystä kokeilun pohjalla, tekemisen pohjalta oppimista sekä riskittömän kokeilun merkitystä mieluisimpana tapana oppia yrittäjyyttä.

”Tosielämän realiteetit ja vahvuudet tiedostaen, käytännön toimintaohjeet yrityksen perustamiseen.”

Kurssi sai opiskelijoilta erittäin hyvän kokonaisarvosanan 4,1 asteikon ollessa 1–5 (1 huono – 5 erinomainen). Kaikkien vastaajien mielestä kurssin ajankohta oli sopiva, mikä on hyvä asia, sillä monialaista intensiivikurssia olisi hyvin haastavaa toteuttaa keskellä muuta opetusta. Laajuus viisi opintopistettä oli kaikkien mielestä hyvä tai sopiva kurssin työmäärään nähden. Suurimman osan mielestä kesto kuusi lähipäivää ja yksi etäpäivä oli hyvä, mutta muutama opiskelija toivoi hieman pidempää toteutusta (esim. yksi päivä lisää tai kahden viikon kokonaisjakso), jotta aikaa olisi ollut enemmän oman idean suunnitteluun.

”Kiitos paljon tästä kurssista! Saa enemmän irti kuin kuukausia kestävästä.”

Yli puolet osallistuneista nosti yritysvierailut ja -vierailijat palautteista esiin positiivisena kokemuksena. Muutama vastaaja myös toivoi niitä vielä enemmän. Tämä on yhtenäinen

myös Karvin tutkimuksen tulosten kanssa, jossa todettiin nimenomaan ammattikorkeakoulutuksen yrittäjyysopintojen osalta, että opiskelijat ovat osallistuneet paljon yritys- ja yrittäjävierailuihin, mutta toivovat niitä vielä enemmän opintoihinsa (Huusko ym. 2018, 84).

”Yrittäjä ja yritysvierailut +++ . Niitä lisää, mikäli mahdollista.”

Myös oppituntien sisältö ja tehtävät saivat kiitosta usealta opiskelijalta. Osa mainitsi, että vaihtelu oli sopiva luentojen, tehtävien ja vierailujen välillä. Myös muiden ideoiden kuunteleminen koettiin mielenkiintoiseksi ja aktiivisuutta keuhuttiin. Vertaisarviointi kannustukseen ja kritiikkeineen koettiin arvokkaaksi lisäksi monialaisessa ryhmässä, koska eri alan opiskelijat toivat näkemystä yksittäisen alan ulkopuolelta. Tehtäviä pidettiin järkevinä ja opiskelijoiden jaksaminen huomioitiin riittävästi. Myös dialogiringin käyttö sai muutamilta kiitosta. Dialogiringissä tuolit asetetaan ympyrään, jotta kaikki voivat nähdä toisensa. Tällä kurssilla dialogirinkiä käytettiin hieman mukailten välillä tuntien alussa, välillä välissä ja välillä lopussa. Dialogi on yhdessä ajattelua ja keskustelua, jossa jokaisella on mahdollisuus tuoda esille omat ajatuksensa. Tavoitteena on tuottaa ymmärrystä toisten näkemyksistä ja luoda merkityksiä toiminnan kohteena oleville asioille. (Holm ym. 2018.)

”Hyvin innostava opintojakso. Yritysasiat selkeytyi hyvin. Oman yrityksen perustaminen alkoi kiinnostaa entistä enemmän.”

Toiveita kurssin kehittämiseen jatkossa esitettiin melko maltillisesti. Muutama opiskelija toivoi, että yrityksen alkuvaiheen perustamistoimenpiteitä olisi käyty tarkemmin. Osa toivoi myös lisää ryhmitöitä tai lisää aikaa yleisesti koko kurssille, joka tuli esiin jo aiemmissa vastauksissa. Samaa kurssia toivottiin myös järjestettäväksi Kouvolaan.

Positiivisin yllätys kurssin järjestäjille tuli kysyttäessä ”Uskotko kokeilevasi yrittäjyyttä tulevaisuudessa?”. Peräti kymmenen vastaajaa vastasi tähän myönteisesti tai piti sitä todennäköisenä. Kolme vastaajaa piti yrittäjyyttä mahdollisena, ja ainoastaan yksi vastaaja ei uskonut kokeilevansa yrittäjyyttä tulevaisuudessa.

”Ainakin tämän kurssin jälkeen kynnys yrittää on laskenut merkittävästi.”

Kuva 1. Oma osaaminen euroiksi –opintojakson päätöspäivä.

YHTEENVETO

Sekä Euroopan unioni että kansallinen ministeriömme pitävät yrittäjyyden opettamista ja oppimista tärkeänä ja oleellisena tulevaisuuden taitona. Myös opiskelijat näkevät tarvetta monipuolisille yrittäjyysopinnoille. Korkeakoulujen opiskelijat pitivät monipuolisia opetusmenetelmiä ja yritysyhteistyötä sekä yrittäjätarinoiden kuulemistä parhaina tapoina oppia yrittäjyyttä. Opiskelijat suhtautuvat kriittisesti pelkästään verkossa suoritettaviin opintoihin. (Huusko ym. 2018, 4.)

Tähän tarpeeseen Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämiseen alkuun hanke tarttui ja tarjosi Xamkin Mikkelin kampuksella Oma osaaminen euroiksi -intensiivikurssia toista kertaa keväällä 2019. Kurssin palautteen perusteella tämänkaltaisille kursseille on tarvetta, ja opiskelijat olivat aidosti kiinnostuneita yrittäjyydestä. Kurssin ajankohtaa heti kesälukukauden alussa pidettiin hyvänä, ja kesälukukauden alku tai loppu onkin intensiivikursseille oikeastaan ainoa mahdollinen vaihtoehto. Opiskelijat myös näkivät yrittäjyyden itselleen aitona mahdollisuutena tulevaisuudessa, osa jo opintojen aikana ja osa heti valmistumisen jälkeen ja osa myöhemmin hieman enemmän kokemusta keränneenä. Osallistujien myönteinen suhtautuminen yrittäjyyttä ja sen tuomia mahdollisuuksia kohtaan myös lisääntyi kurssin aikana. Tämä on kurssin järjestäjille erittäin positiivinen viesti ja osoittaa, että monialaisille ja läsnäoloa vaativille yrittäjyyskursseille on edelleen tarvetta ammattikorkeakoulutuksen kentässä.

LÄHTEET

Arpiainen, R-L. 2019. Tiimityötä, toimintaa ja tunteita – näkökulmia yrittäjyyskasvatuksesta ja yrittäjämäisestä oppimisesta kokemuksellisen toimintatapaoppimisen viitekehyksessä. Väitöskirja. Aalto yliopisto Kauppakorkeakoulu Johtamisen laitos.

Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y. & Van Den Brande, L. 2016. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. EU: JRC Science for policy report.

Boekaerts, M. 2002. Motivation to learn. International Academy of Education. Educational Practices series 10, 2–26.

Carrier C. 2005. Pedagogical Challenges in Entrepreneurship Education. Teoksessa Kyrö, P. & Carrier, C. (toim.) The dynamics of learning of entrepreneurship in a cross-cultural university context. Entrepreneurs Education Series 2/2005. Hämeenlinna: University of Tampere. Research Centre for Vocational and Professional Education, 136–158.

Fayolle, A. 2007. Entrepreneurship and New Venture Creation: The Dynamic of Entrepreneurial Process. UK: Cambridge University Press.

Fayolle, A. & Gailly, B. 2008. From craft to science: Teaching models and learning processes in entrepreneurship education. Journal of European Industrial Training, Vol. 32 Iss: 7, 569–593.

Gibb, A. 2005. The future of entrepreneurship education – Determining the basis for coherent policy and practice. Teoksessa Kyrö, P. & Carrier, C. (toim.) The Dynamics of Learning Entrepreneurship in cross-Cultural University Context Hämeenlinna: University of Tampere. Research Center for Vocational and Professional education, 44–62.

Hakkarainen, K., Lonka, K. & Lipponen, L. 2004. Tutkiva oppiminen. Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen syyttäjänä. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Huusko, M., Vettenniemi, J., Hievanen, R., Tuurnas, A., Hietala, R., Kolhinen, J. & Ruskoavaara, E. 2018. Yrittämään oppii yrittämällä. Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa -arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus: Julkaisut 25:2018.

Holm, R., Poutanen, P. & Ståhle, P. 2018. Mikä tekee dialogin? Dialogisen vuorovaikutuksen tunnuspiirteet ja edellytykset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/mika-tekee-dialogin-dialogisen-vuorovaikutuksen-tunnuspiirteet-ja-edellytykset/> [viitattu 14.5.2019].

Järvilehto, L. 2014. Hauskan oppimisen vallankumous. Jyväskylä: PS-kustannus.

Korkeakoulujen yrittäjyysuositukset. 2018. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.arena.fi/julkaisut/raportit/arenen-yrittajyysuositukset/> [viitattu 13.5.2019].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017a. Tulevaisuuden työ on yhä enemmän yrittäjyyttä – koulutuksen yrittäjyyslinjaukset julki. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tulevaisuuden-tyo-on-yha-enemman-yrittajyytta-koulutuksen-yrittajyyslinjaukset-julki [viitattu 29.4.2019].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017b. Yrittäjyyslinjaukset koulutukseen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://minedu.fi/documents/1410845/4363643/yrittajyyslinjaukset-koulutukseen-okm-2017.pdf/dd81b6e7-888e-45e4-8c08-40d0d5a5277e> [viitattu 30.4.2019].

Potinkara, H. 2017. Uskalla innostua. Opettajan opas yrittäjyysosaamiseen. Suomen Yrittäjät.

Toivola, M., Peura, P. & Humaloja, M. 2017. Flipped Learning – Käänteinen oppiminen. Helsinki: Edita.

OSA 2.

OPISKELIJOIDEN YRITTÄJYYS- ASENTEET, TOIVEET JA KEHITTYMINEN

OPISKELIJOIDEN YRITTÄJYYS-ASENTEIDEN KEHITTYMINEN 2017–2018

Marja-Liisa Kakkonen

TUTKIMUKSEN TAUSTA

Yrittäjyyskompetensseihin voidaan sisällyttää asenteet yrittäjyyttä kohtaan, geneeriset yrittäjyyskompetenssit ja varsinaiseen yritystoimintaan liittyvät kompetenssit. Osa kompetensseista on henkilön persoonaan liittyviä ominaisuuksia ja osa opinnoissa opittuja tietoja ja taitoja.

Xamkin Mikkelin Liiketalouden yksikön (LYM) uusilla opiskelijoilla otettiin käyttöön uusi, yrittäjyyspainotteinen opetussuunnitelma syksyllä 2017 (OPS2017). Sen tavoitteena on tukea opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssien kehittymistä ja sen myötä lisätä ja vahvistaa heidän yrittäjämäistä toimintatapaansa jo opintojen aikana. Uuden opetussuunnitelman tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden oman yrityksen perustamiseen ja johtamiseen tarvittavan osaamisen kehittymistä.

Liiketalouden opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssien kehittymistä seurataan kolmen vuoden ajan kolmella eri tutkimuksella, jotka liittyvät yrittäjyysasenteisiin, geneerisiin yrittäjyyskompetensseihin ja yritystoimintaan liittyvään osaamiseen. Aikaisempien tutkimusten mukaan asenteet eivät yleensä muutu helposti ajan kuluessa (Ajzen 2001; Kakkonen 2010; Kakkonen 2012). Tämä tutkimus liittyy opiskelijoiden asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää liiketalouden opiskelijoiden yrittäjyysasenteiden kehitystä ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden välillä.

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus toteutettiin liiketalouden opiskelijoiden ensimmäisen lukuvuoden alussa (syyskuussa 2017), ja se toistettiin vuoden päästä (syyskuussa 2018). Kaikille lähiopetuksen valinneille liiketalouden opiskelijoille (N = 65) lähetettiin Webropol-linkki. Vuonna 2017 vastaajia oli 61 ja vuonna 2018 vastaajia oli 60.

Kyselylomakkeessa oli 27 väittämää, jotka liittyivät neljään teemaan: Yrittäjämäiset ominaisuudet ja toimintatavat, Kiinnostus omaan yrittäjyyteen, Yrittäjyyden motiivit ja Yrittäjyyden esteet. Opiskelijoita pyydettiin arvioimaan, kuinka hyvin väittämä vastasi hänen

omaa mielipidettä: 1 = ei ollenkaan, 2 = ei kovin hyvin, 3 = melko hyvin, 4 = hyvin ja 5 = erittäin hyvin. Vastauksista listattiin ensin frekvenssit ja keskiarvoluvut väittämittäin. Seuraavaksi tulokset ryhmiteltiin neljän em. teeman mukaan, ja kustakin teemasta laskettiin kokonaiskeskiarvot (väittämien keskiarvojen keskiarvot). Lopuksi vuosien 2017 ja 2018 tuloksia verrattiin keskenään. Tulokset on ryhmitelty ja esitetään teemojen mukaan.

TULOKSET

YRITTÄJÄMÄISET OMINAISUUDET JA TOIMINTATAVAT

Molempina vuosina alimman keskiarvon sai ”Yrittäjyyteen sisältyvä riski ei sovellu minulle” ja korkeimman keskiarvon ”Yrittäjä voi omilla toimillaan vaikuttaa yrittämisessä menestymiseen”. Teeman kokonaiskeskiarvo oli 3,61 vuonna 2017 ja 3,57 vuonna 2018. Kaikkien väittämien keskiarvot pysyivät samoina tai muuttuivat 0,2 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna. Taulukossa 1 esitetään tämän teeman väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 1. Yrittäjämäiset ominaisuudet ja toimintatavat

Väittämät	2017 keski-arvo	2017 keski-hajonta	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta
Yrittäjyyteen sisältyvä riski ei sovellu minulle	2,9	1,0	2,9	1,0
Pidän työskentelystä muuttuvissa olosuhteissa	3,6	0,8	3,7	0,8
Yrittäjä voi omilla toimillaan vaikuttaa yrittämisessä menestymiseen	4,5	0,6	4,4	0,7
Taloudellisen epävarmuuden sietäminen ei sovellu minulle	3,1	1,2	3,1	1,1
Yrittäjänä minulla on mahdollisuus menestyä	4,0	0,8	3,8	0,9
Haluan työssäni määrätietoisesti edetä asettamiini tavoitteisiin	4,1	0,8	4,1	0,8
Työtä tekemällä pärjää myös yrittäjänä	3,9	0,9	3,8	0,9
Haluan työskennellä tutussa ja turvallisessa toimintaympäristössä	3,2	1,0	3,2	0,9
Yrittäjät menestyvät yleensä taloudellisesti hyvin	3,2	1,0	3,1	0,8
Kokonaiskeskiarvo	3,61		3,57	

KIINNOSTUS OMAAN YRITTÄJYYTEEN

Vastaajien kiinnostusta omaan yritystoimintaan kysyttiin kuudella väittämällä. ”Yrittäjänä voisin ottaa vastuuta työstäni” -väittäjä sai korkeimman arvosana molempina vuosina (ka = 4,3), ja ”Yrittäjyys ei ylipäättään kiinnosta” -väittäjä sai puolestaan alhaisimmat keskiarvot (ka = 2,9 ja 2,7). Väittämien keskiarvot pysyivät samoina tai laskivat 0,1–0,2 prosenttiyksikköä vuoden aikana. Taulukossa 2 esitetään teeman väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 2. Kiinnostus omaan yrittäjyyteen

Väittämät	2017 keski-arvo	2017 keski-hajonta	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta
Yrittäjä on yhteiskunnallisesti arvostetussa asemassa	3,7	0,9	3,5	0,8
Yrittäjyys on kiinnostavaa ja haasteellista	3,6	1,0	3,7	0,9
Haluaisin hyödyntää saamani koulutuksen omassa yritystoiminnassa	3,5	1,1	3,4	1,0
Yrittäjyys ei ylipäättään kiinnosta	2,9	1,4	2,7	1,3
Yrittäjänä voisin ottaa vastuuta työstäni	4,3	0,7	4,3	0,7
Ryhtyisin yrittäjäksi, jos sopiva tilaisuus sattuisi kohdalle	3,5	1,2	3,4	1,3
Kokonaiskeskiarvo	3,58		3,50	

YRITTÄJYYDEN MOTIIVIT

Yrittäjyyden motiiveja kysyttiin neljällä väittämällä. Niistä ”Yrittäjän on mahdollista olla itsenäinen, oma herransa” -väittäjä ja ”Yrittäjänä minulla olisi mahdollisuus tehdä itsenäisiä päätöksiä” saivat korkeimmat keskiarvot molempina vuosina (ka = 4,2 ja 4,4). ”Yrittäjän elämänlaatu on parempi kuin jos kävisin ansiotyössä” -väittämän keskiarvo oli 2,6 (2017) ja 2,8 (2018). Taulukossa 3 esitetään teeman väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 3. Yrittäjyyden motiivit

Väittämät	2017 keski-arvo	2017 keski-hajonta	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta
Yrittäjän on mahdollista olla itsenäinen, oma herransa	4,4	0,6	4,2	0,8
Ansiotasoni on parempi yrittäjänä kuin palkkatyössä	3,1	1,0	3,2	0,9
Yrittäjän elämänlaatu on parempi kuin jos kävisin ansiotyössä	2,8	0,9	2,6	1,0
Yrittäjänä minulla olisi mahdollisuus tehdä itsenäisiä päätöksiä	4,3	0,6	4,3	0,7
Kokonaiskeskiarvo	3,65		3,58	

YRITTÄJYYDEN ESTEET

Yrittäjyyden esteitä kysyttiin kahdeksalla väittämällä. ”Saamani koulutus ei tue yrittäjäksi ryhtymistä” -väittäjä sai alimman keskiarvon molempina vuosina, ja ”Ilman käytännön kokemusta ei kannata ryhtyä yrittäjäksi” -väittäjä sai korkeimman keskiarvon kyselyn kaikista väittämistä. Yrittäjyyden esteet -väittämien keskiarvoissa oli 0,0–0,3 prosenttiyksikön ero vuosien 2017 ja 2018 välillä. Taulukossa 4 esitetään teeman väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 4. Yrittäjyyden esteet

Väittämät	2017 keskiarvo	2017 keskihajonta	2018 keskiarvo	2018 keskihajonta
Ilman käytännön kokemusta ei kannata ryhtyä yrittäjäksi	3,4	1,1	3,1	1,1
Yrittäjyyteen ei voi kouluttautua vaan se on synnynnäinen tai kotona opittu ominaisuus	2,1	0,9	2,1	1,1
Yrittäjyys kuluttaa kaiken ajan niin, että perheelle ja/tai omille harrastuksille ei jää riittävästi aikaa	3,2	0,9	3,0	1,0
Yrittäjänä en pysty kehittämään riittävästi itseäni	2,2	0,9	2,2	0,9
Saamani koulutus ei tue yrittäjäksi ryhtymistä	1,8	1,0	1,9	1,0
En hallitse yritystoiminnassa tarvittavia tietoja ja taitoja	3,0	1,0	2,7	1,1
En halua kantaa vastuuta yrityksestä ja sen työntekijöistä	2,7	1,2	2,5	1,0
Yrittäjän elämä on pelkkää raatamista	2,9	1,0	2,8	1,0
Kokonaiskeskiarvo	2,66		2,53	

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää liiketalouden opiskelijoiden yrittäjyysasenteiden kehitystä ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden välillä. Kysely toteutettiin itsearviointilomakkeella, jossa oli neljään yrittäjyysteemaan liittyviä väittämiä yhteensä 27. Tutkimustulokset osoittavat, että opiskelijoiden asenteet yrittäjyyttä kohtaan pysyvät lähes muuttumattomina ensimmäisen opiskeluvuoden ajan. Itse asiassa tuloksissa on nähtävissä pieniä muutoksia asenteiden muuttumisesta hieman negatiiviseen suuntaan. Tämä voi olla sattumaa, mutta vuoden päästä toteutettava kolmannen opiskeluvuoden tutkimus osoittaa tulosten trendin. Taulukossa 5 esitetään vertailu keskiarvoista teemoittain sekä alhaisimmat ja korkeimmat keskiarvot saanut väittämät.

Taulukko 5. Keskiarvojen yhteenvetotaulukko

Väittämät	2017 keski-arvo	2018 keski-arvo	2017 Ylin keski-arvo	2018 ylin keski-arvo	2017 alin keski-arvo	2018 alin keski-arvo
1. Yrittäjyyden ominaisuudet ja toimintatavat	3,61	3,57				
Yrittäjä voi omilla toimillaan vaikuttaa yrittämisessä menestymiseen			4,5	4,4		
Yrittäjyyteen sisältyvä riski ei sovellu minulle					2,9	2,9
2. Kiinnostus yrittäjyyteen	3,58	3,50				
Yrittäjänä voisin ottaa vastuuta työstäni			4,3	4,3		
Yrittäjyys ei ylipäättään kiinnosta					2,9	2,7
3. Yrittäjyysmotiivit	3,65	3,58				
Yrittäjän on mahdollista olla itsenäinen, oma herransa			4,4	4,4		
Yrittäjän elämänlaatu on parempi kuin jos kävisin ansiotyössä					2,8	2,8
4. Yrittäjyyden esteet	2,66	2,53				
Ilman käytännön kokemusta ei kannata ryhtyä yrittäjäksi			3,4	3,1		
Saamani koulutus ei tue yrittäjäksi ryhtymistä					1,8	1,9

LÄHTEET

Ajzen, I. 2001. Nature and Operations of Attitudes. *Annual Review of Psychology* 52.

Kakkonen, M.-L. 2010. International Business Students' Attitudes of Entrepreneurship. *Advances in Business-Related Scientific Research Journal* 1 (1).

Kakkonen, M.-L. 2012. Learning Entrepreneurial Competences in an International Undergraduate Degree Programme. A Follow-Up Study. *Publications of University of Eastern Finland. Dissertations in Education, Humanities and Theology. No 36.* University of Eastern Finland, Joensuu.

LIIKETALouden OPISKELIJOIDEN GENEERISTEN YRITTÄJYYS-KOMPETENSSIEN KEHITTYMINEN 2018–2019

Marja-Liisa Kakkonen

TUTKIMUKSEN TAUSTA

Kompetensseja voidaan lähestyä kokonaisvaltaisesti niin, että niihin sisällytetään yksilön persoonallisuus ja käyttäytymisen näkökulma, jolloin kompetensseja tarkastellaan tietojen, taitojen, asenteiden ja persoonallisuuspiirteiden näkökulmasta, miten yksilö suoriutuu jostain tietystä ammatillisesta tehtävästä (Nab ym. 2010, 22). Aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että opiskelijan persoonallisuuden piirteet ja taustatekijät korreloivat heidän ammatillisten kompetenssien kanssa. Lisäksi aikaisemmat tutkimustulokset ovat osoittaneet, että kompetenssit kehittyvät osittain myös opintojen ja koulun toimintaympäristön ulkopuolella (Berman & Ritchie 2006, 208; Kakkonen 2012). Kompetensseja ei tulisi tarkastella pelkästään ammatillisten kompetenssien näkökulmasta, vaan niihin tulisi sisällyttää myös yleisemmät nk. geneeriset kompetenssit. Tässä tutkimuksessa yritystoimintaan liittyvät kompetenssit jaetaan geneerisiin ja ammatillisiin eli varsinaiseen liiketoimintaan liittyviin kompetensseihin. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden käsitysten geneerisistä yrittäjyyskompetensseistaan ja niiden kehittymistä ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden välillä.

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämä geneerisiin yrittäjyyskompetensseihin liittyvä tutkimus toteutettiin ensimmäisen vuoden opiskelijoille toisen lukukauden alussa tammikuussa 2018 ja toistettiin vuoden kuluttua eli neljännen lukukauden alussa tammikuussa 2019. Opiskelijoille lähetettiin sähköpostilla Webropol-linkki kyselyyn, joka perustui itsearviointiin. Opiskelijoille järjestettiin mahdollisuus vastata kyselyyn Ammatillisen kasvun tuntien alussa. Vuonna 2018 kyselyyn vastasi 58 opiskelijaa ja vuonna 2019 vastaajia oli 50.

Kyselylomakkeessa oli 38 väittämää, jotka liittyivät kuuteen aihealueeseen: Itseluottamus ja omakuva, Periksiantamattomuus ja päämäärätietoisuus, Luovuus ja aloitteellisuus, Suhtautuminen haasteisiin, riskeihin ja virheisiin, Tarkkuus ja vastuullisuus ja Sosiaaliset taidot.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan asteikolla 1–5, kuinka hyvin väittämä vastasi hänen mielipidettään: 1 = ei ollenkaan, 2 = ei kovin hyvin, 3 = melko hyvin, 4 = hyvin ja 5 = erittäin hyvin. Aineistosta analysoitiin frekvenssit ja keskiarvot väittämittäin, minkä jälkeen tulokset koottiin kuuden aihealueen mukaisiin ryhmiin. Lopuksi vuosien 2018 ja 2019 tuloksia verrattiin keskenään kehityksen osoittamiseksi.

TULOKSET

ITSELUOTTAMUS JA OMAKUVA

Itseluottamusta ja omakuvaa kysyttiin kahdella väittämällä suoraan ja yhdellä epäsuorasti. ”Minulla on terve itseluottamus” -väittämä sai korkeimman keskiarvon vuonna 2018 (ka = 4,0) ja ”Olen onnistumiseni tärkein henkilö” -väittämä vuonna 2019 (ka = 4,0). Taulukossa 1 esitetään väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 1. Itseluottamus ja omakuva

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Minulla on terve itseluottamus	4,0	0,9	3,8	0,7
En välitä muiden ihmisten eduista	2,3	1,1	2,0	1,0
Olen onnistumiseni tärkein henkilö	3,9	0,8	4,0	0,9
Kokonaiskeskiarvo	3,40		3,27	

PERIKSIANTAMATTOMUUS JA PÄÄMÄÄRÄTIETOISUUS

Periksiantamattomuus ja päämäärätietoisuus -aihealueeseen liittymien väittämien kokonaiskeskiarvo oli lähes 4 molempina vuosina (3,96 ja 3,9). ”Pidän siitä, että työt tulee tehtyä” -väittämä sai molempina vuosina korkeimman keskiarvon (4,5 ja 4,7). Taulukossa 2 esitetään väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 2. Päämäärätietoisuus ja periksiantamattomuus

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Olen päämäärätietoinen henkilö	3,9	0,7	3,7	0,7
Näen paljon vaivaa saavuttaakseni tavoitteeni	3,8	0,7	3,7	0,7
Kun aloitan jonkun työn, en anna periksi ennen kuin se on tehty	3,8	0,9	3,7	0,7
Olen valmis ottamaan riskejä	3,8	0,7	3,7	0,7
Pidän siitä, että työt tulee tehtyä	4,5	0,6	4,7	0,6
Kokonaiskeskiarvo	3,96		3,90	

LUOVUUS JA ALOITTEELLISUUS

”Rajalliset resurssit ovat minulle haaste” -väittäjä sai alhaisimman keskiarvon (2,9) vuonna 2019 ja ”Ryhmätöissä odotan, että muut ovat aloitteellisia” -väittäjä sai korkeimman keskiarvon (3,9) vuonna 2018. Näiden molempien keskiarvo laski 0,3 prosenttiyksikköä vuodessa. Taulukossa 3 esitetään väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 3. Luovuus ja aloitteellisuus

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Rajalliset resurssit ovat minulle haaste	3,2	0,8	2,9	0,6
Löydän aina ratkaisun käsillä olevaan ongelmaan	3,3	0,7	3,2	0,7
Minulla on usein paljon ideoita	3,6	0,9	3,6	0,7
Olen luova henkilö	3,2	1,0	3,4	0,8
Olen aloitteellinen erilaisissa tilanteissa	3,5	0,9	3,4	0,8
Ryhmätöissä odotan, että muut ovat aloitteellisia	3,9	0,8	3,6	0,9
Kokonaiskeskiarvo	3,45		3,57	

SUHTAUTUMINEN HAASTEISIIN, RISKEIHIN JA VIRHEISIIN

”Tavoitteiden saavuttaminen tekee minut onnelliseksi” -väittäjä sai korkeimman keskiarvon (4,0) molempina vuosina. Suurin ero väittäjien keskiarvoissa vuoden sisällä oli ”Minun on nukuttava yön yli ennen kuin teen lopullisen päätöksen” -väittäjässä: laski 0,4 prosenttiyksikköä vuodessa. Taulukossa 4 esitetään väittäjien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 4. Haasteet, riskit ja virheet

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Pidän haasteista	3,7	0,9	3,6	0,7
Innostun epätavallisissa tilanteissa	3,3	0,9	3,1	0,7
Minulla on rohkeutta edetä, kun suunta on tiedossa	4,0	0,7	4,0	0,7
Minulla on rohkeutta ottaa harkittuja riskejä	3,8	0,8	4,0	0,7
En pelkää epäonnistumista	3,1	1,0	3,1	1,0
Tavoitteiden saavuttaminen tekee minut onnelliseksi	4,2	0,8	4,2	0,8
Erehdyksistä on hyötyä tulevassa kehittämistyössä	3,8	0,8	3,8	0,6
Virheet voivat olla hyödyllisiä	3,8	0,7	3,7	0,8
Minun on nukuttava yön yli ennen kuin teen lopullisen päätöksen	2,8	1,0	2,4	0,9
Päätöksenteko on minulle helppoa	3,7	0,8	3,8	0,7
Kokonaiskeskiarvo	3,62		3,57	

TARKKUUS JA VASTUULLISUUS

”Pidän kiinni sovituista aikatauluista ja ehdoista” -väittäjä sai molempina vuosina korkeimmat keskiarvot, vaikka keskiarvo alenikin 0,1 prosenttiyksikköä. ”Pidän tehtävien aikatauluista” -väittäjän keskiarvo laski 3,7:stä 3,4:ään. Taulukossa 5 esitetään väittämiä keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 5. Tarkkuus ja vastuullisuus

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Pidän tehtävien aikatauluista	3,7	0,9	3,4	0,8
Olen täsmällinen	4,0	0,9	4,1	0,9
Minulla on työrutiineja ja tsekkauslistoja	3,5	1,0	3,4	0,9
Suunnitteluni on hyvin yksityiskohtaista ja tarkkaa	3,6	0,8	3,4	0,8
Pidän kiinni sovituista aikatauluista ja ehdoista	4,3	0,7	4,2	0,7
Tiedostan toimintani mahdolliset seuraukset	3,9	0,7	4,1	0,5
Kokonaiskeskiarvo	3,83		3,77	

Tarkkuuteen ja vastuullisuuteen liittyviä tuloksia voi tulkita esimerkiksi siten, että vaikka opiskelijat eivät pidä aikatauluista (keskiarvo laski vuodessa), he ovat täsmällisiä ja pitävät kiinni sovituista aikatauluista ja ehdoista.

SOSIAALISET TAIDOT

“Olen valmis yhteistyöhön” -väittäjä sai korkeimman keskiarvon vuonna 2018 (4,3), ja sen keskiarvo nousi 0,1 prosenttiyksiköllä vuoden aikana. Vuonna 2018 alhaisimmat keskiarvot olivat väittämällä ”Ryhmän kanssa saavutan enemmän” ja ”Onnistun saaman ihmiset tukemaan ideoitani” (3,3), ja ne nousivat 0,1–0,2 prosenttiyksikköä vuoden aikana. Taulukossa 6 esitetään väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 6: Sosiaaliset taidot

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Ryhmän kanssa saavutan enemmän	3,3	1,0	3,5	1,0
Olen valmis yhteistyöhön	4,3	0,7	4,4	0,6
Pidän kiinni omista henkilökohtaisista periaatteistani	4,1	0,6	4,1	0,7
Olen joustava	3,8	0,8	4,1	0,8
Luotan ihmisiin	3,7	0,9	3,7	0,9
Tehtävien delegointi on minulle helppoa	3,6	0,9	3,5	0,8
Muut ihmiset kuuntelevat minua	3,7	0,8	3,7	0,7
Onnistun saaman ihmiset tukemaan ideoitani	3,3	0,7	3,4	0,7
Kokonaiskeskiarvo	3,73		3,80	

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden käsityksiä geneerisistä yrittäjyyskompetensseistaan ja niiden kehittymisestä ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden välillä. Tulokset ovat melko myönteisiä, mutta ne pysyvät melko muuttumattomina (ks. Taulukko 7). Tutkimus uusitaan kolmannen opiskeluvuoden aikana, jolloin tuloksista nähdään kehitystrendi.

Taulukko 7: Yhteenveto kehityksestä

Väittämät	ka 2018	ka 2019
Itseluottamus ja omakuva	3,40	3,27
Päämäärätietoisuus ja periksiantamattomuus	3,96	3,90
Luovuus ja aloitteellisuus	3,45	3,35
Haasteet, riskit ja virheet	3,62	3,57
Tarkkuus ja vastuullisuus	3,83	3,77
Sosiaaliset taidot	3,73	3,80

Mikäli tulokset pysyvät muuttumattomina tai muuttuvat negatiivisemmiksi opiskeluvuosien aikana, opetussuunnitelmaa tulee tarkastella uudelleen yrittäjyyskompetenssien kehittymisen näkökulmasta. Jos tavoitteena on tukea opiskelijoiden geneeristen yrittäjyyskompetenssien kehittymistä, myös opetusmetodeja tulee arvioida uudelleen. Kuitenkin vasta kolmannen vuoden tulokset osoittavat tämän pitkittäistutkimuksen kehitystrendin, ja vasta silloin voidaan arvioida geneeristen yrittäjyyskompetenssien kehittymistä ja sen myötä esittää lopullisia johtopäätöksiä tuloksista.

LÄHTEET

Nab, J., Pilot, A., Brinkkemper, S. & Ten Berge, H. 2010, Authentic competence-based learning in university education in entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business* 9 (1), 20–35.

Berman, J. & Ritchie, L. 2006. Competencies of Undergraduate Business Students. *Journal of Education for Business*. March/April, 205–209.

Kakkonen, M.-L. 2012. Learning Entrepreneurial Competences in an International Undergraduate Degree Programme. A Follow-Up Study. *Publications of University of Eastern Finland. Dissertations in Education, Humanities and Theology*. No 36. University of Eastern Finland, Joensuu.

LIIKETALouden OPISKELI- JOIDEN LIIKETOIMINTA- JA YRITTÄJYYSKOMPETENSSIEN KEHITTYMINEN

Marja-Liisa Kakkonen

TUTKIMUKSEN TAUSTA

Monet aikaisemmat tutkimukset viittaavat siihen, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden yrittäjyysintentio laskee liiketalouden tietojen ja taitojen lisääntyessä. Toisaalta tutkimustulokset ovat myös osoittaneet, että mikäli yrittäjyyskoulutusta kohdistetaan erityisesti yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille, yrittäjyysvalmiudet kasvavat. (Leskinen 1999; Paajanen 2001; Pihkala 2008; Kakkonen 2012). Mikkelin Liiketalouden yksikön uusilla opiskelijoilla otettiin käyttöön uusi, yrittäjyyspainotteinen opetussuunnitelma syksyllä 2017. Sen tavoitteena on tukea opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssien kehittymistä ja kehittää heidän yrittäjämäistä toimintatapaansa. Lisäksi uuden opetussuunnitelman tavoitteena on tukea opiskelijoiden oman yrityksen perustamiseen ja johtamiseen tarvittavan osaamisen kehittymistä.

Jotta kehitys voidaan todentaa, myös lähtökohta tulisi selvittää kompetenssien osalta. Tässä artikkelissa verrattiin kehitystä ensimmäisen ja toisen vuoden liiketalouden opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssien kehitystä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia käsityksiä liiketalouden opiskelijoilla on omista liiketalouden ja yrittäjyyden kompetensseistaan ja miten käsitykset muuttuvat yhden vuoden aikana.

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kyselyn linkki lähetettiin liiketalouden opiskelijoille sähköpostilla huhtikuussa 2018, ja se toistettiin huhtikuussa 2019. Kyselylomakkeessa oli 38 väittämää liittyen seuraaviin teemoihin: Liiketoimintaoperaatiot ja yrittäjyys, Liiketoimintaympäristö, Markkinointi ja asiakassuhteet, Organisaatiot ja johtaminen, Taloushallinto ja Liiketoiminnan tutkimus ja kehittäminen. Lomake sisälsi em. liiketoiminta- ja yrittäjyyskompetenssien lisäksi ”Henkilökohtainen kasvu ja kehitys” -teeman, ja siitä kysyttiin neljällä eri väittämällä (Schallenkamp & Smith 2008; Kakkonen 2011, 233). Opiskelijaa pyydettiin arvioimaan, kuinka hyvin väittämä vastasi hänen mielipidettään: 1 = ei ollenkaan, 2 = ei kovin hyvin, 3 = melko hyvin, 4 = hyvin ja 5 = erittäin hyvin.

TULOKSET

Vuonna 2018 vastaajia oli yhteensä 48, joista 25 oli naisia ja 22 miehiä. Vuonna 2019 vastaajia oli 44, heistä 20 naisia ja 24 miehiä.

LIIKETOIMINTAOPERAATIOT JA YRITTÄJYYS

Liiketoimintaoperaatiot ja yrittäjyys -teeman kokonaiskeskiarvo 3,4 pysyi samana vuosina 2018 ja 2019, mutta pieniä muutoksia sen väittämien keskiarvoissa tapahtui. ”Tiedän liiketoiminnan peruskäsitteet” -väittämän keskiarvo nousi 0,4 prosenttiyksikköä vuoden aikana. ”Minulla on liikeidea yritystoimintaa varten” -väittämän keskiarvo laski puolestaan 0,6 prosenttiyksikköä, joka oli koko kyselyn suurin lasku yksittäisessä väittämässä. Taulukossa 1 esitetään tämän teeman keskiarvoluvut.

Taulukko 1. Liiketoimintaoperaatiot ja yrittäjyys

Väittämät	2018 keski-arvo	2018 keski-hajonta	2019 keski-arvo	2019 keski-hajonta
Olen omaksunut liiketoiminnan periaatteet ajattelutavaksi	3,5	0,7	3,8	0,7
Tiedän liiketoiminnan peruskäsitteet	3,7	0,7	4,1	0,6
Tunnen yrityksen liiketoimintaprosessit	3,5	0,8	3,5	0,7
Osaan hyödyntää yrittäjämäisiä toimintatapoja yrittäjänä ja työntekijänä	3,4	1,0	3,4	1,0
Ymmärrän yrittäjyyden mahdollisuudet	3,7	0,9	4,0	0,8
Osaan perustaa yrityksen	3,3	0,9	2,7	0,9
Osaan laatia liiketoimintasuunnitelman	3,4	1,0	3,5	0,8
Minulla on tiedot ja taidot yrittäjäksi ryhtymistä varten	3,2	1,2	3,1	0,9
Minulla on liikeidea yritystoimintaa varten	2,7	1,2	2,1	1,0
Kokonaiskeskiarvo	3,38		3,36	

LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖ

Liiketoimintaympäristö-teeman kokonaiskeskiarvo nousi 0,2 prosenttiyksikköä vuodessa. Yhden väittämän keskiarvo laski hieman (0,1), ja kahden muun väittämän keskiarvot nousivat (0,3 ja 0,4). Taulukossa 2 esitetään tämän väittämän keskiarvoluvut.

Taulukko 2. Liiketoimintaympäristö

Väittämät	2018 Keski-arvo	2018 Keski-hajonta	2019 Keski-arvo	2019 Keski-hajonta
Ymmärrän yrityksen liiketoimintaoperaatioiden ja yrityksen toimintaympäristön välisen yhteyden	3,6	0,8	3,5	0,7
Osaan analysoida yrityksen toimintaympäristöä	3,4	0,9	3,7	0,7
Osaan luoda suhteita sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa	3,3	0,8	3,7	0,7
Kokonaiskeskiarvo	3,43		3,63	

MARKKINOINTI JA ASIAKASSUHTEET

”Markkinointi ja asiakassuhteet” -teeman kokonaiskeskiarvo nousi 0,5 prosenttia vuoden aikana. Kaikkien muiden väittämien keskiarvo nousivat, paitsi väittämän ”Osaan hankkia markkinointitutkimuksella tietoa ja analysoida sitä” -väittämän keskiarvo laski 0,1 prosenttiyksikköä. Taulukossa 3 esitetään tämän teeman väittämien keskiarvoluvut.

Taulukko 3. Markkinointi ja asiakassuhteet

Väittämät	2018 Keski-arvo	2018 Keski-hajonta	2019 Keski-arvo	2019 Keski-hajonta
Tiedän markkinoinnin kilpailukeinot	3,2	0,9	3,6	0,9
Tunnen asiakaspalvelun periaatteet	3,6	0,8	4,3	0,8
Osaan soveltaa markkinoinnin kilpailukeinoja liiketoiminnassa	3,2	0,9	3,6	0,8
Osaan soveltaa asiakaspalvelun periaatteita liiketoiminnassa	3,4	0,8	4,1	0,7
Osaan hankkia markkinointitutkimuksella tietoa ja analysoida sitä	3,3	0,8	3,2	0,8
Ymmärrän markkinoinnin roolin liiketoiminnassa	3,7	0,9	4,3	0,6
Kokonaiskeskiarvo	3,40		3,85	

ORGANISAATIOT JA JOHTAMINEN

Organisaatiot ja johtaminen -teeman kokonaiskeskiarvo nousi 0,3 prosenttiyksikköä vuoden aikana. Eniten nousi ”Osaan toimia työyhteisön jäsenenä” -väittämän keskiarvo (+0,6), joka oli koko kyselyn suurin nousu yksittäisessä väittämässä vuoden aikana. Kaikkien muiden väittämien keskiarvot nousivat, mutta strategiseen johtamiseen liittyvien väittämien keskiarvot laskivat vuoden aikana. Taulukossa 4 esitetään tämän teeman väittämien keskiarvoluvut.

Taulukko 4. Organisaatiot ja johtaminen

Väittämät	2018 Keskiarvo	2018 Keskihajonta	2019 Keskiarvo	2019 Keskihajonta
Osaan toimia työyhteisön jäsenenä	3,8	0,8	4,4	0,7
Osaan seurata ja kehittää työyhteisön toimintaa	3,6	0,8	3,8	0,7
Osaan mukautua työelämän muuttuviin tilanteisiin	3,4	0,8	4,0	0,8
Ymmärrän projektin johtamisen periaatteet	3,2	0,9	3,6	0,9
Osaan suunnitella, toteuttaa ja seurata projektia	3,6	0,9	3,9	0,7
Ymmärrän strategisen johtamisen periaatteet	3,5	1,0	3,3	0,9
Osaan käyttää strategisen johtamisen analysoinnin työkaluja	3,2	0,8	3,1	0,7
Osaan laatia yritykselle strategisen suunnitelman	3,2	0,8	3,1	0,8
Kokonaiskeskiarvo	3,44		3,65	

TALOUSHALLINTO

Taloushallinto-teeman kokonaiskeskiarvo laski 0,1 prosenttiyksikköä vuoden aikana. ”Osaan analysoida yrityksen tuloslaskelman” -väittämän keskiarvo pysyi samana, muiden väittämien keskiarvot laskivat. Taulukossa 5 esitetään tämän väittämän keskiarvoluvut.

Taulukko 5. Taloushallinto

Väittämät	2018 Keski-arvo	2018 Keski-hajonta	2019 Keski-arvo	2019 Keski-hajonta
Tiedän kirjanpidon periaatteet	3,3	1,0	3,2	1,1
Tunnen johdon laskentatoimen ja kustannustehokkaan toiminnan periaatteet	3,3	0,8	3,1	0,8
Tunnen tuloslaskelman ja taseen tunnusluvut	3,6	0,9	3,3	1,1
Osaan analysoida yrityksen tuloslaskelman	3,1	1,0	3,1	0,9
Kokonaiskeskiarvo	3,33		3,18	

LIIKETOIMINNAN TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN

Liiketoiminnan tutkimus ja kehittäminen -teeman kaikkien väittämien keskiarvot laskivat, ja sen myötä kokonaiskeskiarvo laski 0,2 prosenttiyksikköä. Taulukossa 6 esitetään tämän teeman keskiarvoluvut.

Taulukko 6. Liiketoiminnan tutkimus ja kehittäminen

Väittämät	2018 Keski-arvo	2018 Keski-hajonta	2019 Keski-arvo	2019 Keski-hajonta
Ymmärrän tutkimus- ja kehitystoiminnan periaatteet, joita tarvitaan liiketoiminnan asiantuntijuuden hankkimisessa ja soveltamisessa	3,1	0,9	3,0	0,8
Osaan käyttää laadullisia tutkimusmenetelmiä	3,1	0,8	2,9	0,8
Osaan käyttää määrällisiä tutkimusmenetelmiä	3,3	0,9	3,0	0,9
Kokonaiskeskiarvo	3,17		2,97	

HENKILÖKOHTAINEN KASVU JA KEHITYS

Henkilökohtainen kasvu ja kehitys -teeman neljä väittämää on käytetty aikaisemmissa yrittäjyyskompetenssien tutkimuksissa (alkuperäinen Schallenkamp & Smith 2008; Kakkonen 2012). Sen kaikkien väittämien keskiarvot nousivat 0,1–0,6 prosenttiyksikköä yhden vuoden aikana. Taulukossa 7 esitetään teeman väittämien keskiarvot ja keskihajonnat.

Taulukko 7. Henkilökohtainen kasvu ja kypsyyt

Väittämät	2018 Keski-arvo	2018 Keskihajonta	2019 Keski-arvo	2019 Keskihajonta
Tietoisuus itsestä: Osaan reflektoida itseäni ja tehdä itsearviointeja	3,4	0,8	3,5	0,8
Vastuullisuus: Kykenen ottamaan vastuuta ongelman ratkaisemiseksi	3,8	0,8	4,0	0,7
Emotionaalinen tasapaino: Minulla on emotionaalinen kyky selviytyä ongelmista	3,2	0,9	3,8	0,8
Luovuus: Osaan ratkaista ongelmia luovasti	3,3	0,8	3,7	0,9
Kokonaiskeskiarvo	3,43		3,75	

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia käsityksiä liiketalouden opiskelijoilla on omista liiketalouden ja yrittäjyyden kompetensseistaan ja miten käsitykset muuttuvat yhden vuoden aikana. Käsitykset kompetensseista ovat melko korkealla, mutta ne eivät muuttuneet kovinkaan paljon vuoden aikana. Seitsemästä pääteemasta neljän keskiarvo nousi, yksi pysyi paikallaan ja kaksi laski (ks. Taulukko 8).

Taulukko 8. Teemojen kokonaiskeskiarvot

Teemat	Kokonaiskeskiarvot 2018	Kokonaiskeskiarvot 2019
Liiketoimintaoperaatiot ja yrittäjyys	3,4	3,4
Liiketoimintaympäristö	3,4	3,6
Markkinointi ja asiakassuhteet	3,4	3,9
Organisaatiot ja johtaminen	3,4	3,7
Taloushallinto	3,3	3,2
Liiketoiminnan tutkimus ja kehittäminen	3,2	3,0
Henkilökohtainen kasvu ja kypsyys	3,4	3,8

Suurimmat muutokset keskiarvoissa oli seuraavissa teemoissa: ”Liiketoiminnan tutkimus ja kehittäminen” -teeman keskiarvo laski 0,2 prosenttiyksikköä ja ”Henkilökohtainen kasvu ja kypsyys” -teeman keskiarvo nousi 0,4 prosenttiyksikköä. Näistä jälkimmäinen on johdonmukainen tulos opiskelijoiden osaamisen kehittymisen myötä opiskeluvuoden aikana. Tutkimus uusitaan kolmannen opiskeluvuoden aikana, jolloin selviää tutkimustulosten trendi eli miten opiskelijoiden käsitykset muuttuvat omista liiketalouden ja yritystoiminnan kompetensseistaan opintojen aikana.

LÄHTEET

Kakkonen, M.-L. 2011. Students Perceptions of Their Business competences and Entrepreneurial Intention. *Management Journal* 6 (3), 225–243.

Schallenkamp, K. & Smith, W. 2008. Entrepreneurial Skills Assessment: the Perspective of SBDC Directors. *Journal of Education for Business*.

What's
NEXT

OPISKELIJAYRITTÄJYYDEN KEHITTÄMINEN KORKEAKOULUSSA

Anna-Maija Torniainen

Yrittäjyyden edistäminen on sisällynyt suomalaisen korkeakoulupolitiikan tavoitteisiin jo vuosien ajan. Yrittäjysteema on mukana eri koulutusasteilla suomalaisessa koulutusjärjestelmässä, ja korkeakoulujen merkitys osana innovaatiojärjestelmää ja yrittäjyyden tukemista on tunnustettu ja tunnustettu ilmiö. (Karvi 2018, 17.)

Työurien pirstaloituessa oman osaamisen tunnistaminen ja kaupallistaminen korostuu työelämätaidona tulevaisuudessa yhä enemmän. Yrittäjyys on monelle opiskelijalle mahdollisuus oman osaamisensa kaupallistamiseen ja ansiotulojen hankkimiseen opintojen aikana. (Opiskelijayrittäjyys, 2019). Näin ollen opiskelijayrittäjyyden tukemiseen ja mahdollistamiseen tuleekin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Korkeakouluille on olemassa suosituksia ja kehittämisehdotuksia yrittäjyyden edistämiseen ja kehittämiseen. Tässä artikkelissa perehdytään yrittäjyyden kehittämissuosituksiin (Arene 2018a, Karvi 2018) sekä Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hankkeessa (myöh. Yrittäjäksi -hanke) toteutetun opiskelijayrittäjyys selvityksen tuloksiin. Hankkeessa toteutetun selvityksen tarkoituksena on ollut kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia ja toiveita opiskelijayrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Etelä-Savon koulutuksissa.

SUOSITUKSIA YRITTÄJYYDEN KEHITTÄMISEEN

Opiskelijayrittäjyys voi ilmetä opiskelijan osallistumisena yrittäjyysyhteisöihin, yrittäjyydelle myönteisen korkeakoulu ympäristön luomisena opiskeluaikana, opiskeluaikaisten yrittäjyysaikomusten sekä näiden todentamisen tukemisena, yrittäjäkasvatuksena, yrittäjäkoulutuksena ja yrittäjäverkostoina. (Yrittäjät 2015). Opiskelija voi toimia yrittäjänä esimerkiksi itse perustamansa yrityksen tai opintoihinsa sisältyvän yrittäjyysohjelman kautta. Opintoihin sisältyvänä yrittäjyytenä opiskelija voi toimia esimerkiksi Nuori Yrittäjyys ry:n (NY) ohjelmien kautta. Opiskelija voi myös toimia opintojensa ohessa itsenäisesti yrittäjänä; esimerkiksi kevytyrittäjyys on yleistynyt tapana harjoittaa liiketoimintaa opiskelijana. (Opiskelijayrittäjyys 2019.)

Uudet Yrittäjyys-suositukset

Arene julkaisi (2018) uudet yrittäjyys-suosituksensa, joiden tavoitteena on tarjota korkeakouluille välineitä yrittäjyyden edistämiseen ja yhteistyön kehittämiseen. Suositukset on teemoitettu seuraavasti: 1) yrittäjyys-asenne ja -valmiudet, 2) uusi yrittäjyys, ja 3) uudistuva yrittäjyys. (Arene 2018a.)

Yrittäjyys-asenteen ja -valmiuksien osalta yrittäjyys-suositukset keskittyvät siihen, miten korkeakoulu voi edesauttaa opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja muun henkilökunnan yrittäjyys-asenteen ja -valmiuksien rakentumista muun muassa yrittäjämäisen oppimisen olosuhteiden vakiinnuttamisen avulla. Uuden yrittäjyyden osalta yrittäjyys-suosituksissa fokus on siinä, kuinka korkeakoulu voi edesauttaa uuden yritystoiminnan syntymistä muun muassa lupaavien alkuvaiheen yritysten rahoitushankinnan edistämisen kautta. Kolmas teema, uudistuva yrittäjyys, keskittyy vakiintuneen yrittäjyyden ja yritystoiminnan uudistumisen edesauttamiseen muun muassa yrittäjän jatkuvan oppimisen palvelemisen kautta. Edellä mainittuja korkeakoulujen yrittäjyys-suosituksia hyödynnetään korkeakoulujen yrittäjyyttä edistävään työhön. (Arene 2018b.)

Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa -arviointi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteutti yrittäjyyttä ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa koskevan arvioinnin vuosina 2017–2018. Opiskelijakyselyihin vastasi yhteensä 13 088 opiskelijaa ja tutkinnon suorittajaa. (Karvi 2018, 17.)

Karvin arviointiin (2018) vastanneista ammattikorkeakouluopiskelijoista noin puolet oli suorittanut yrittäjyys-opintoja osana opintojaan. Opiskelijoiden keskuudessa arvostettiin käytännönläheisiä, opiskelijakeskeisiä ja toiminnallisia opetusmenetelmiä yrittäjyys-opinnoissa. Korkeakouluopiskelijat olivat tehneet yrittäjyys-opinnoissa eniten yhteistyötä yritysten ja muiden alojen opiskelijoiden kanssa. Opiskelijat olivat olleet paljon mukana yritys- ja yrittäjävierailuilla, ja niitä toivottiin opintoihin lisää. Yrittäjyys-opinnoissa oli vahva yritys-yhteistyölinkitys korkeakoulun TKI-toimintaan sekä alueen kehittämiseen. (Karvi 2018, 84.)

Sekä korkeakoulujen että ammatillisen koulutuksen opiskelijat pitivät monipuolisia opetusmenetelmiä ja yritys-yhteistyötä sekä yrittäjätarinoiden kuulemistakin parhaina tapoina oppia yrittäjyyttä. Arvioinnin tuloksista käy ilmi, että opiskelijoiden into lähteä mukaan yritystoimintaan oli lisääntynyt yrittäjyys-opintojen suorittamisen myötä. Autenttisia yrittäjäkokemuksia, kuten harjoitusyritystoimintaa (esimerkiksi NY Start Up) tai tiimi-yrittäjyyttä arvostettiin opiskelijoiden keskuudessa. Tuloksista käy ilmi, että henkilökunnan yrittäjämäisellä asenteella ja suhtautumisella yrittäjyyteen oli myönteinen vaikutus yrittäjyys-ominaisuuksien ja yrittäjämäisen asenteen oppimiseen. Haasteena korkeakoulussa koettiin yrittäjyys-opintojen sisällyttäminen tutkintoon ja tutkinnon suorittamisen tavoiteaikaan. (Karvi 2018, 3–4; 84.)

KARVIN KEHITTÄMISSUOSITUKSET

Toteutetun arvioinnin pohjalta Karvi (2018) antoi kehittämissuosituksia. Alla olevat kehittämissuosituksot ovat sanantarkasti Karvin ”Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakoulussa -arviointi” -raportin (2018) mukaiset:

Koulutusorganisaatioiden tulee kehittää toimintatapoja, joiden avulla yrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista kiinnostuneet opiskelijat tunnistetaan ja joilla kiinnostuneet löytävät yrittäjyysopinnot. Yrittäjyysopinnoista tiedottamiseen pitää panostaa.

- Opetuksen innostavuus ja laatu toteutuvat, kun yrittäjyysopinnot toteutetaan yrittäjien kanssa yhteistyössä, monipuolisesti, monimenetelmällisesti ja monialaisesti ja kun ne sisältävät autenttisia yrittäjyyskokemuksia.
- Opettajien tulee kannustaa opiskelijoita osallistumaan käytännön yritystoiminnan kautta oppimisen muotoihin, kuten tiimiyrittäjyyteen ja harjoitusyritystoimintaan.
- Opettajien pitää kiinnittää huomiota yrittäjyystaitojen ja -osaamisen sanallistamiseen.
- Haasteisiin, jotka liittyvät eri aloja ja toimijoita yhdistäviin opintoihin, tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi aikataulujen erilaisuutta ja opetussuunnitelmien asettamia rajoituksia tulisi tunnistaa ja purkaa.
- Koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen pitää panostaa yrittäjämäisen toimintakulttuurin luomiseen, sillä se lisää opiskelijoiden yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä toimintatapaa.
- Henkilökohtaisiin kumppanuuksiin perustuvaa yritysyhteistyötä tulee kehittää kohti koulutusorganisaation kumppanuuksia. Toimintamalleja sekä rakenteita yhteistyön helpottamiseksi ja seuraamiseksi tulee kehittää.
- Koulutusorganisaatioiden tulee tiedottaa valmistuneille opiskelijoille tarjolla olevista yrittäjyyttä tukevista palveluista ja tiloista aktiivisesti.
- Yrittäjyystoiminnan seuraamiseen ja arviointiin tulee kiinnittää huomiota. Koulutusorganisaatioissa yrittäjyyden tilaa mittaavien tunnuslukujen tulee olla taloudellisesti kestävään yritystoimintaan kannustavia sekä monipuolisia. Myös yritysyhteistyön määrälle ja laadulle tulee asettaa tavoitteet, kerätä yhteistyöstä palautetta sekä seurata tavoitteiden toteutumista.

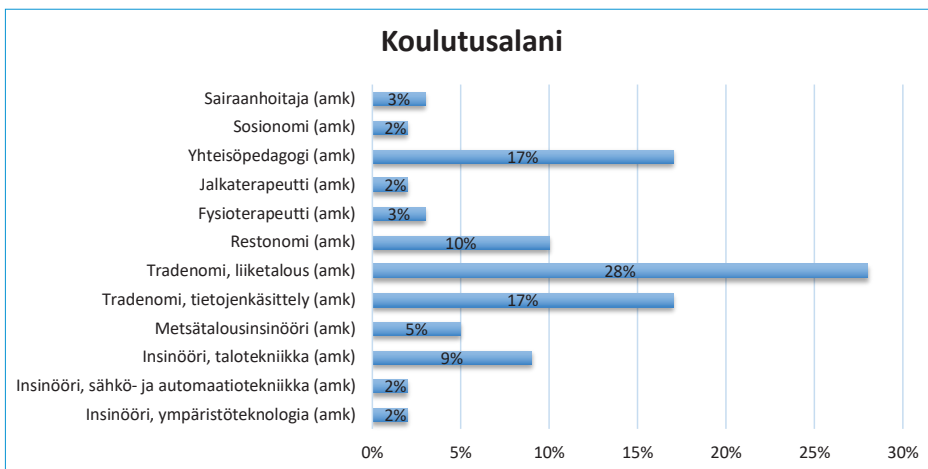
OPISKELIJAYRITTÄJYYSSELVITYKSEN TULOKSIA

Yrittäjäksi -hankkeessa toteutettiin opiskelijayrittäjyys selvitys, joka kohdentui Etelä-Savon amk-koulutusten toisen vuoden opiskelijoihin. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia ja toiveita opiskelijayrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista sekä saada tietoa yrittäjyysopinnot ja -mahdollisuuksien kehittämiseen.

TAUSTAT

Kyselyyn vastasi 127 opiskelijaa (taulukko 1) seuraavista koulutuksista: sairaanhoitaja (amk), sosionomi (amk), yhteisöpedagogi (amk), jalkaterapeutti (amk), fysioterapeutti (amk), restonomi (amk), tradenomi, liiketalous (amk), tradenomi, tietojenkäsittely (amk), metsätalousinsinööri (amk), insinööri, talotekniikka (amk), insinööri, sähkö- ja automaatiotekniikka (amk), insinööri, ympäristötekniikka (amk). Eniten vastaajia oli liiketalouden alalta (28 %), jonka jälkeen vastaajaprosenteissa aloina nousivat tietojenkäsittely (17 %), yhteisöpedagogi (17 %), restonomi (10 %) ja talotekniikka (9 %). Vastaajat jakautuivat sukupuolen mukaan seuraavasti: naiset 48,8 %, miehet 48,8 % ja muu 2,4 %.

Taulukko 1. Vastaajat koulutusaloittain.

Vastaajista 37 %:lla oli yrittäjiä tai yrittäjyyttä perheessään. Vastaajista yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona piti erittäin todennäköisenä 2,4 % ja melko todennäköisenä 21,3 %. Viidesosa (20,5 %) ei osannut sanoa, osa (27,6 %) piti hieman todennäköisenä ja osa (28,4 %) ei pitänyt yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona todennäköisenä.

KOKEMUS JA IDEAT

Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään **opiskelijoiden aiempia kokemuksia ja ajatuksia yrittäjyydestä**. Vastaajista joka kymmenes (10,2 %) toimi yrittäjänä tai omasi aiempaa kokemusta yritystoiminnasta. Suurella osalla (89,8 %) ei ollut kokemusta yritystoiminnasta.

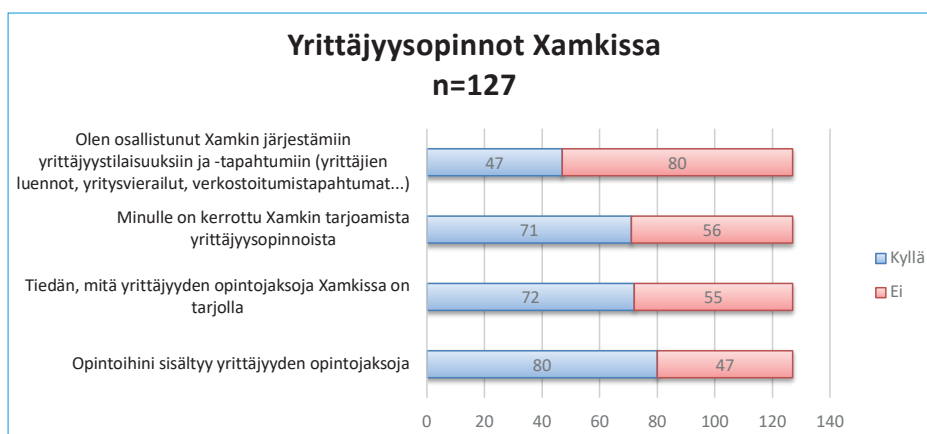
Opiskelijoilta kysyttiin, **millaista kokemusta yritystoiminnasta heillä oli**. Osalla ei ollut kokemusta laisinkaan ja vastaavasti osalle oli kertynyt monenlaisia kokemuksia yritystoimintaan liittyen. Kokemuksissa nousi esiin mm. toiminimiyrittäjyys, yritystoimintaan liittyvät kokemukset perheyrittäjyyden saralla, NY-yrittäjyys, pienissä yrityksissä työskentely, sivutoiminen yrittäjyys ja pinpointoista opittu tieto yritystoiminnasta.

Opiskelijoilta kysyttiin, onko heillä **yrittysideaa, jota haluaisivat edistää**. Vastaajista 16 %:lla oli yrittysidea, jota halusi viedä eteenpäin.

YRITTÄJYYS JA OPINNOT

Kysyttäessä **yrittäjyysopinnoista Xamkissa** (katso taulukko 2) yli puolet (63 %) vastaajista ilmoitti, että omiin opintoihin sisältyy yrittäjyyden opintojaksoja. Yli puolet (57 %) vastaajista myös tiesi, mitä yrittäjyyden opintojaksoja Xamkissa on tarjolla. Vastanneista 56 % oli sitä mieltä, että heille on kerrottu Xamkin tarjoamista yrittäjyysopinnoista. Vastaajista noin kolmasosa (37 %) oli osallistunut Xamkin järjestämiin yrittäjyystilaisuuksiin (yrittäjien luennot, yrittysvierailut tai verkostoitumistapahtumat).

Taulukko 2. Yrittäjyysopinnot Xamkissa.

Opiskelijoilta kysyttiin, **mitä yrittäjyysopintoja opiskelijat ovat suorittaneet tai aikovat suorittaa opintojen aikana**. Suuri osa vastaajista ei osannut sanoa yrittäjyysopinnoistaan ja niiden suorittamisesta opintojensa aikana. Vastauksissa suoritettuina ja suunniteltuina yrittäjyysopintoina mainittiin mm. projektitoimisto, yritystoiminta - ja yrittäjyys -opintojakso, opetussuunnitelmaan kuuluvat opinnot, KY-opinnot, NY Start Up ja muut yrittäjyysopinnot, yrittäjyyspolku, pakolliset yrittäjyysopinnot sekä alakohtaiset kurssit.

Opiskelijoilta kysyttiin, **onko yrittäjyyden ja opiskelun yhteensovittaminen mahdollista**. Tähän vastaajat suhtautuivat pääsääntöisesti positiivisesti. Yhteensovittamiseen vaikuttavina tekijöinä nousi esiin teemoja, kuten oma motivaatio, aika ja jaksaminen.

Kun opiskelijoilta kysyttiin, **millaista yrittäjyyden opetusta he toivoisivat**, esiin nousivat käytännönläheisyys ja konkreettisuus. Vastauksissa toivottiin esimerkkipainotteista opetusta: *”Käytännönläheisiä esimerkkejä yrittäjyyden hyvistä ja huonoista puolista”, ”Opetus*

voisi olla enemmän käytännönläheistä eli konkreettisesti kerrotaan ja harjoitellaan, miten se yrittäjä toimii ja miten me mahdollisesti tulemme joskus toimimaan”, ”Opetusta siitä, mitä yrittäjänä pitää huomioida ja tietää ja niiden harjoittelua. Yrittäjänä toimimista käytännön tasolla.” Lisäksi opetukselta toivottiin myös laajuutta, kannustavuutta ja monipuolisuutta.

Opiskelijat toivoivat enemmän ulkopuolisia puhujia – yritystarinoita ja yrittäjien luentoja: *”Yrityskäyntejä ja yrittäjiä puhumaan kokemuksista ja yrittäjyydestä”, ”Enemmän oikeiden yritysten kanssa tehtäviä töitä sekä luentoja yrittäjiltä”, ”Valittavissa olevat riittänevät, mutta ehkä enemmän koulun ulkopuolisia puhujia yrittäjyyteen liittyen.”*

Yrittäjyyden opetus sai positiivista palautetta, ja tämänhetkistä tarjontaa pidettiin hyvänä: *”Koen opetuksen ihan hyväksi ja se kannustaa yrittäjyyteen lähtemistä”, ”Nykyinen kurssi on vaikuttanut kokonaisuudessaan hyvältä. Kurssilta saa riittävän hyvän kuvan, mitä yrittäminen vaatii ja esimerkiksi millaisia riskejä tai vaatimuksia se pitää sisällään”, ”NY Start Up oli hyvä”, ”Yleiskurssi on ihan hyvä. Saa tietoa joka alueesta tasapuolisesti (suunnittelu, rahoitus, lainsäädäntö jne). Jos opiskelijalla on lisäksiinnostusta, niin sitten voisi olla omat, syvemmälle aiheeseen menevät kurssit joka aiheesta”, ”Oma osaaminen euroiksi -opintojakso oli mielestäni hyvä, koska sisälsi tunneilla muutakin kuin luentoja”, ”Tämän hetkinen valikoima on hyvä”.*

Osa vastaajista ei toivonut yrittäjyyden opetusta eikä kokenut olevansa kiinnostunut aiheesta. Osa myös koki, että yrittäjyyttä ei tulisi ”tuputtaa liikaa”. Osa vastaajista koki myös, että tukea ja tietoa on jo hyvin saatavilla. Eräs vastaaja kaipasi ”syvällisempää tietoa yrityksen perustamisesta”, toinen ”kannustusta”. Eräs ehdotti alakohtaista innovointia esim. toistuvan foorumin merkeissä.

MUITA VASTAAJIEN KOMMENTTEJA:

”Yritysvierailut ja työelämätahtumat voisivat olla mielenkiintoisia, vaikka en olekaan kiinnostunut yrittäjyydestä”.

”Enemmän tietoa ja tukea. Rahallinen avustus ei olisi myöskään huono idea”.

”NY Start Upissa sai hyvin tukea ja tietoa.”

”Toivoisin yrittäjyyteen ohjausta vasta opintojen valmistumisvaiheessa, koska aikaisemmin siihen ei välttämättä pysty panostamaan muiden opintojen vuoksi.”

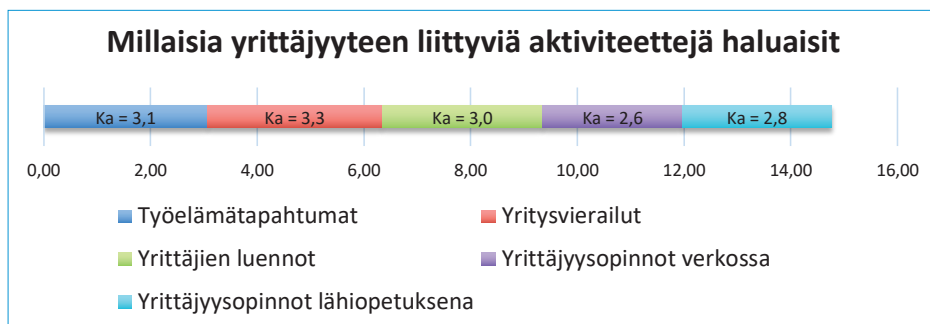
”Yrittäjyysopinnot voisivat pääasiassa olla verkko-opintoja muutamien lähiopetusten kera esimerkiksi vierailijoiden osalta.”

”Lähinnä tietoutta siihen, mitä tarvitsee tehdä siihen pisteeseen asti, että oma yritys kuten toiminimi on pystyssä ja voin tienata ensimmäisen palkkani. Madaltaa kynnystä ja vastata kysymyksiin, mitä tarvitsee tehdä, mitä yrityksen perustaminen yksinkertaisuudessaan on.”

TOIVOTUT YRITTÄJYYSAKTIVITEETIT

Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään, **millaisia opiskelijayrittäjyysaktiiviteetteja opiskelijat toivoivat** (asteikolla 1 = en toivoisi lainkaan, 2 = toivoisin jonkun verran, 3 = en tiedä, 4 = toivoisin melko paljon, 5 = toivoisin erittäin paljon). Aktiiviteetit oli jaoteltu seuraavasti: työelämätapauhtumat, yrittäjien luennot, yritysvierailut, yrittäjyysopinnot verkossa ja yrittäjyysopinnot lähiopetuksena.

Taulukko 3. Keskiarvot, yrittäjyyteen liittyvät aktiiviteetit.

Keskiarvolla mitattuna opiskelijat toivoivat eniten yritysvierailuja, työelämätapauhtumia ja yrittäjien luentoja (taulukko 3). Prosentuaalisesti mitattuna eniten toivottiin yritysvierailuita ja seuraavaksi eniten työelämätapauhtumia. Vastaavasti vähiten aktiiviteeteista toivottiin yrittäjyysopintoja verkossa (25,98 %). Tarkemmat jakaumat opiskelijoiden vastauksista löytyvät taulukosta 4.

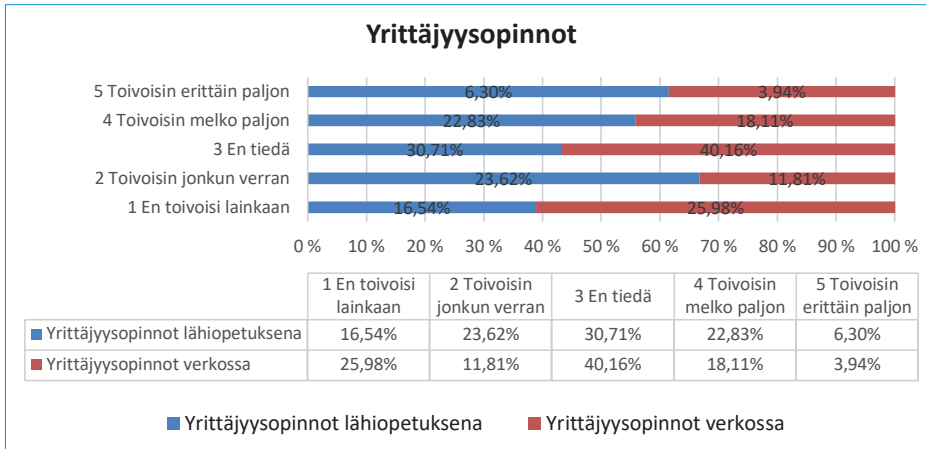
Taulukko 4. Yrittäjyyteen liittyvät aktiiviteetit (n = 127).

Millaisia yrittäjyyteen liittyviä opintoja ja tapauhtumia toivoisit?

	1 En toivoisi lainkaan	2 Toivoisin jonkun verran	3 En tiedä	4 Toivoisin melko paljon	5 Toivoisin erittäin paljon	Keski- arvo
Yrittäjyysopinnot lähiopetuksena	21	30	39	29	8	2,79
	16,54%	23,62%	30,71%	22,83%	6,3%	
Yrittäjyysopinnot verkossa	33	15	51	23	5	2,62
	25,98%	11,81%	40,16%	18,11%	3,94%	
Yrittäjien luennot	15	33	27	40	12	3,01
	11,81%	25,98%	21,26%	31,5%	9,45%	
Yritysvierailut	12	26	24	45	20	3,28
	9,45%	20,47%	18,9%	35,43%	15,75%	
Työelämä- tapauhtumat	17	23	36	37	14	3,06
	13,39%	18,11%	28,35%	29,13%	11,02%	
Yhteensä	98	127	177	174	59	2,95

Vertailu yrittäjyysopintojen toteuttamisesta lähiopetuksena ja verkossa osoittaa, että mielipiteet jakautuvat opetustavan suhteen (taulukko 5). Suuri osa vastaajista ei osannut sanoa, toivooko yrittäjyyteen liittyviä toteutuksia lähiopintoina tai verkossa (30,7 % vastaajista vastasi kysymykseen ”yrittäjyysopinnot lähiopetuksena” en tiedä, ja vastaavasti 40,2 % vastasi kysymykseen ”yrittäjyysopinnot verkossa” en tiedä).

Taulukko 5. Vertailu: Yrittäjyysopinnot lähiopetuksena ja verkossa

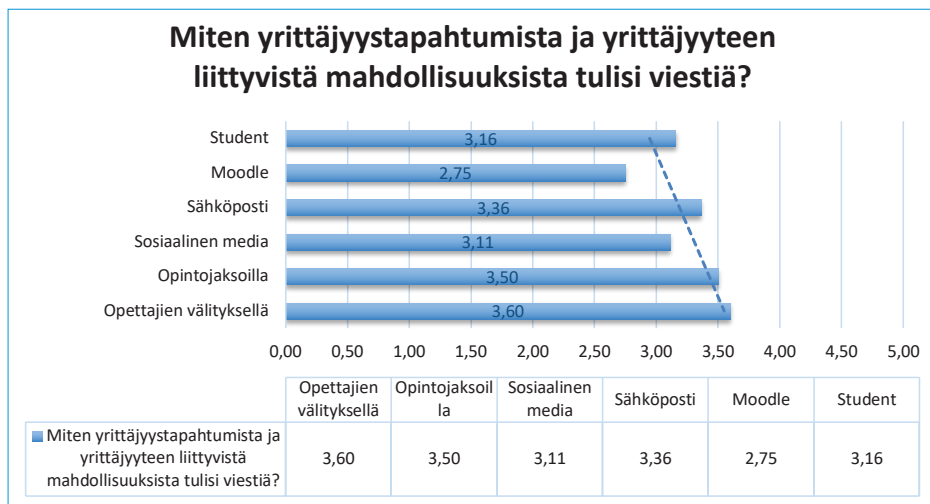
Kysyttäessä, millaista **tietoa ja tukea yrittäjyyteen ja yritystoiminnan aloittamiseen** he toivoisivat, opiskelijat kaipasivat muun muassa käytännönläheisyyttä, konkreettista tietoa, tukea ja neuvoja sekä konkreettisia esimerkkejä yrittäjiltä.

AKTIVITEETEISTÄ VIESTIMINEN

Opiskelijoilta kysyttiin, **miten yrittäjyystapahtumista ja yrittäjyyteen liittyvistä mahdollisuuksista tulisi viestiä** (asteikolla 1–5). Mielipiteet jakoutuivat niin, että keskiarvolla mitattuna eniten aktiviteeteista toivottiin viestittävän opettajien välityksellä (3,6) ja opintojaksolla (3,5). Suurimman kannatuksen ”toivoisin erittäin paljon” -osiossa sai viestintä opettajien välityksellä (32,28 %).

Myös sähköpostia pidettiin hyvänä viestintäkanavana ja se saikin eniten kannatusta ”toivoisin erittäin paljon” -osiossa (29,92 %). Vastaavasti Moodlen kannatus viestintäkanavana yrittäjyystapahtumissa ja yrittäjyyteen liittyvissä mahdollisuuksissa oli vaihtoehtoista alhaisin (2,75). Viestintään ehdotettiin tapahtumakalenteria opiskelijoiden intraan Studentiin.

Taulukko 6. Yrittäjyystapahtumien ja yrittäjyyteen liittyvien tapahtumien viestintä

POHDINTA

Karvin (2018) toteuttaman arvioinnin mukaan korkeakoulujen opiskelijat pitivät monipuolisia opetusmenetelmiä, yritysysteistyötä ja yrittäjätarinoiden kuulemista parhaina tapoina oppia yrittäjyyttä. Myös Yrittäjäksi-hankkeessa toteutetun selvityksen perusteella ilmenee, että opiskelijat toivovat opetukseen lisää yrittäjätarinoita ja yritysysteistyötä. Karvin arvioinnista (2018) käy ilmi, että henkilökunnan yrittäjämäisellä asenteella ja suhtautumisella yrittäjyyteen oli myönteinen vaikutus yrittäjyysominaisuuksien ja yrittäjämäisen asenteen oppimiseen. Tämä tulisi huomioida osana yrittäjyyden edistämistä koulutuksen parissa, ja se voisi olla tutkimisen kohteena varsin hyödyllinen.

Noin puolet Karvin kyselyyn (2018) vastanneista korkeakouluopiskelijoista oli suorittanut yrittäjyysopintoja. Yrittäjäksi-hankkeessa toteutetun opiskelijayrittäjyys selvityksen mukaan yli puolet vastaajista (63 %) ilmoitti opintoihin sisältyvän yrittäjyyden opintojaksoja. Yrittäjäksi-hankkeessa toteutetun selvityksen vastaajista 16 %:lla oli yritysidea, jota halusi viedä eteenpäin. Karvin (2018) mukaan koulutusorganisaatioiden tuleekin kehittää toimintatapoja yrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista kiinnostuneiden opiskelijoiden tunnistamiseksi ja yrittäjyysopintojen mahdollistamiseksi. Myös Yrittäjäksi-hankkeen kokemusten perusteella voidaan todeta yrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista kiinnostuneiden opiskelijoiden tunnistamisen ja yrittäjyysopintojen mahdollistamisen tärkeys sekä toimintatapojen kehittämisen tarpeellisuus.

Karvin kehittämissuosituksen mukaan (2018) korkeakoulujen tulee panostaa yrittäjyysopinnoista tiedottamiseen. Yrittäjäksi-hankkeessa toteutetun opiskelijayrittäjyys selvityksen mukaan opiskelijat toivoivat yrittäjyysaktiviteeteista ja tapahtumista viestimisen tapahtuvan

monipuolisesti eri kanavissa. Hankkeessa saatujen kokemusten perusteella voidaan todeta, että tiedottamista on syytä lisätä osana opetusta – esimerkiksi aloittavalle yrittäjälle mahdolliset tukipalvelut ja verkostot eivät ole usein opiskelijoiden tiedossa.

Karvin (2018) kehittämissuhteissa nousee esiin huomion kiinnittäminen yrittäjyystoiminnan seuraamiseen ja arviointiin. Seurannan avulla yrittäjyystoimintaa on luontevaa lähteä systemaattisesti kehittämään. Karvin kehittämissuhteista (2018) ja Yrittäjäksi-hankkeesta toteutetusta selvityksestä löytyykin selkeitä painopisteitä opiskelijayrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen edistämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Avainasemassa kehittämissuhteissa ovat ajankohtaisen tiedon tuottaminen, jakaminen ja hyödyntäminen – sekä opiskelijayrittäjyyteen linkittyvien toteutusten mahdollistaminen.

LÄHTEET

Arene, 2018a. Yrittäjyyden pelikirja korkeakoululle. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/Yrittäjyysuositukset/Pelikirja%20Yrittäjyysuositukset.pdf>. [Viitattu 22.3.2019].

Arene, 2018b. Yrittäjyysuositukset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/Yrittäjyysuositukset/Yrittäjyysuositukset%20korkeakouluille%202018.pdf>. [Viitattu 22.3.2019].

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, 2018. Yrittämään oppii yrittämällä. Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa -arviointi. Saatavissa: https://karvi.fi/app/uploads/2018/11/KARVI_2518.pdf [Viitattu 24.6.2019].

Yrittäjät, 2015. Opiskelijasta yrittäjäksi. Ydintuloksia selvityksestä. Opiskelijayrittäjyys suomalaisissa korkeakouluissa lukuvuonna 2014–2015. WWW-dokumentti. Luettavissa: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/opiskelijasta_yrittajaksi.pdf [Viitattu 22.3.2019].

Opiskelijayrittäjyys, 2019. Opiskelijayrittäjyys. WWW-dokumentti. Luettavissa: <https://opiskelijayrittajyys.fi/opiskelijayrittajyys/> [Viitattu 15.5.2019].

Torniainen, Anna-Maija. Opiskelijayrittäjyys selvityksen tulokset. Yrittäjäksi – nuorille tukea yrittämisen alkuun -hanke. [Viitattu 25.6.2019].

XAMK
KEHITTÄÄ